

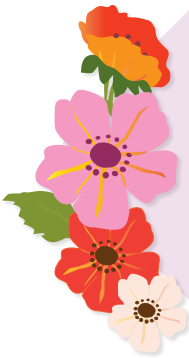
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش قرآن

پایه هفتم
دوره اول متوسط

این کتاب همراه با
لوح فشرده قرآن دانش آموز است.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری
نام کتاب: آموزش قرآن پایه هشتم دوره اول متوسطه - ۱۳۶
مؤلفان: یونس باقری، سیدمهدی سیف، سیدمهدی محدث، سیدمحمدحسین میرباقری و مسعود وکیل
ویراستار: امید مجد

آماده‌سازی: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
با همکاری مرکز طبع و نشر قرآن کریم جمهوری اسلامی ایران
نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران: خیابان ایران‌شهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۳۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
وب سایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: لیدا نیک روش
مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی
طراح گرافیک و صفحه‌آرا: مریم کیوان
طرح جلد: گل و مرغ: علی‌رضا آقامیری
حروفچین: زهرا ایمانی نصر، سیده‌فاطمه محسنی
مصحح: حسین چراغی، رضا جعفری
امور آماده‌سازی خبر: زینت بهشتی شیرازی
امور فنی رایانه‌ای: احمدرضا امینی، سیده شیوا شیخ‌الاسلامی
ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران: کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)
تلفن: ۵ - ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵
چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ سوم ۱۳۹۵
حق چاپ محفوظ است.

قرآن کتاب انسان سازی است.

امام خمینی (رحمة الله علیه)

فهرست

پیشگفتار

درس اوّل

۱۲ جلسه اوّل: سورة مؤمنون (صفحات ۳۴۲ و ۳۴۳ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۱۶ جلسه دوم: سورة نور (صفحه ۳۵۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، نامه‌ای از یک پدر به فرزند

درس دوم

۲۰ جلسه اوّل: سورة فرقان (صفحات ۳۵۹ و ۳۶۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۲۵ جلسه دوم: ادامه سورة فرقان (صفحه ۳۶۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، رسانه‌های قرآنی

درس سوم

۳۰ جلسه اوّل: سورة شعراء (صفحات ۳۶۷ و ۳۶۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۳۵ جلسه دوم: ادامه سورة شعراء (صفحه ۳۷۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،
خدایا من و پدر و مادرم را ببخشای!

درس چهارم

۴۰ جلسه اوّل: سورة نمل (صفحات ۳۷۷ و ۳۷۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۴۵ جلسه دوم: ادامه سورة نمل (صفحه ۳۸۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، انس با قرآن کریم

درس پنجم

۵۰ جلسه اوّل: سورة قصص (صفحات ۳۸۵ و ۳۸۶ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۵۵ جلسه دوم: ادامه سورة قصص (صفحه ۳۹۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،
فضیل زنده می‌شود

درس ششم

۶۰ جلسه اوّل: سورة عنکبوت (صفحات ۳۹۶ و ۳۹۷ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۶۴ جلسه دوم: ادامه سورة عنکبوت (صفحه ۴۰۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم،
جایگاه زن در قرآن

درس هفتم

- ۶۸ جلسه اول: سوره روم (صفحات ۴۰۴ و ۴۰۵ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۷۳ جلسه دوم: سوره لقمان (صفحه ۴۱۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، چگونه مسلمان شدم؟

درس هشتم

- ۷۸ جلسه اول: سوره احزاب (صفحات ۴۱۸ و ۴۱۹ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۸۲ جلسه دوم: ادامه سوره احزاب (صفحه ۴۲۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، شهریار پرهیزگار

درس نهم

- ۸۶ جلسه اول: سوره سبأ (صفحات ۴۲۸ و ۴۲۹ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۹۰ جلسه دوم: سوره فاطر (صفحه ۴۳۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، قرآن بخوان

درس دهم

- ۹۴ جلسه اول: سوره یس (صفحات ۴۴۰ و ۴۴۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۹۸ جلسه دوم: سوره صافات (صفحه ۴۵۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، تفسیر نمونه

درس یازدهم

- ۱۰۴ جلسه اول: سوره «ص» (صفحات ۴۵۳ و ۴۵۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۰۸ جلسه دوم: سوره زمر (صفحه ۴۶۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، پرواز به سوی آسمان

درس دوازدهم

- ۱۱۲ جلسه اول: سوره غافر (صفحات ۴۶۷ و ۴۶۸ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم
- ۱۱۶ جلسه دوم: ادامه سوره غافر (صفحه ۴۷۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم، راز سرانگستان

نیایش

- ۱۲۰ دعای ختم قرآن از امام علی علیه السلام

- ۱۲۱ فهرست کلمات

دانش آموزان عزیز:

همراه این کتاب یک لوح فشرده (DVD) دریافت کرده اید. این لوح حاوی متن کامل قرآن کریم همراه با قرائت ترتیل است.

این کتاب و لوح فشرده قرآن کریم را به خوبی حفظ کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشید.

شایسته است این بسته آموزشی را در کتابخانه خود نگهداری کرده تا هنگام تلاوت قرآن کریم از آن استفاده کنید.

موجب تشکر و امتنان است که با ارسال نظرات خود از طریق صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۸۷۴ و یا وبگاه <http://quran-dept.talif.sch.ir> ما را در اصلاح و تکمیل هرچه بیشتر برنامه آموزش قرآن یاری کنید.

گروه قرآن

دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْكِتَابُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

ابراهیم ۱۰

دبیران محترم و اولیای گرامی

قرآن کریم از صدر اسلام تاکنون، محور تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در طول تاریخ اسلام هر نوع تعلیم و تربیت از قرآن آغاز شده و در کنار آن ادامه یافته است. اولین آیه سوره مبارکه ابراهیم می فرماید: قرآن از سوی خداوند بزرگ نازل شده است تا پیامبر اکرم (ص) با تعلیم آن، مردم را از تاریکی های جهل و خودخواهی به سوی نور معرفت و هدایت و راه سعادت و یکتاپرستی راهنمایی کند. قرآن کریم تلاوت آیات، تزکیه و تعلیم کتاب و حکمت را از مهم ترین وظایف و شئون پیامبر اکرم (ص) می داند. انس با قرآن کریم، قرائت و تلاوت مستمر و روزانه آن، درک معنای عبارات و آیات و تلاش برای تزکیه هر چه بیشتر، به منظور فهم بهتر قرآن و عمل به دستورهای خداوند، همه از ضروری ترین اهداف آموزش قرآن است.

آموزش قرآن، از دیرباز، در آموزش و پرورش به عنوان یک موضوع آموزشی مورد توجه بوده، ولی همیشه این آموزش از آنچه سزاوار آخرین کتاب آسمانی است و از لوازم یک برنامه درسی همه جانبه می باشد، فاصله داشته است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی - بحمد الله - برای احیا و اعتلای این آموزش، تلاش های زیادی شده که در چند سال اخیر نیز گسترش و عمق بیشتری یافته است؛ از آن جمله، اهداف آموزش قرآن در دوره های مختلف تحصیلی مورد بازنگری قرار گرفته و نسبت به گذشته جامعیت بیشتری پیدا کرده است. همچنین در کنار آموزش قرائت قرآن - که اولین گام در آشنایی و انس با کتاب الهی است - درک معنا و مفهوم آیات قرآن مورد توجه جدی قرار گرفته است.

از این رو، انتظار می رود شما عزیزان نیز با جدیت و تلاش لازم، زمینه آموختن، علاقه و انس هر چه بیشتر دانش آموزان را با قرآن کریم فراهم آورید.

در این قسمت نکاتی چند درباره محتوای دروس و روش تدریس و ارزشیابی آن، به اختصار تقدیم می شود. به منظور آشنایی بیشتر به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید.

محتوای دروس، روش تدریس و ارزشیابی آن

کتاب از دوازده درس تشکیل شده است. هر درس از صفحات قرآن کریم، جدول معنای کلمات، تمرین ترجمه ترکیب ها و جمله های قرآنی و انس با قرآن در خانه تشکیل شده است و طی دو هفته به روش زیر تدریس، تمرین و ارزشیابی می شود.

جلسه اول

الف) آموزش قرائت

۱- خواندن در گروه (پیش خوانی آیات): برای جلسه اول هر درس دو صفحه از قرآن کریم انتخاب شده است. از دانش آموزان می خواهید این آیات را به هر مقداری که می توانند در گروه های دو یا سه نفره برای یکدیگر به آرامی بخوانند. برای این فعالیت حدود پنج دقیقه وقت اختصاص دهید. در حین انجام این فعالیت در میان دانش آموزان حرکت کنید و پرسش های احتمالی آنها را پاسخ دهید.

۲- استماع قرائت آیات: پخش قرائت آیات درس از لوح فشرده یا نوار صوتی و زمزمه دانش آموزان همراه آن. در این قسمت نباید صدای دانش آموزان آن قدر بلند باشد که مانع شنیدن قرائت آیات شود.

۳- فردخوانی دانش آموزان: پس از پایان مرحله سوم، از تعدادی از دانش آموزان بخواهید که هر کدام یک سطر را برای کلاس با قرائتی شبیه قرائت پخش شده بخوانند. برای این مرحله از تدریس، حدود ۲۵ دقیقه وقت اختصاص دهید.

چند تذکر :

۱- در حین انجام هریک از مراحل فوق، با دقت به خواندن دانش‌آموزان گوش دهید تا اشکالات آنها را شناسایی و به روش مناسب تصحیح کنید. انجام این کار چه در زمان تدریس و چه تمرین قرائت بسیار اهمیت دارد.

۲- در این کتاب نیز مانند سال قبل، حروف ناخوانا معمولی و مشکمی نوشته شده است. در صورت نیاز برای صحیح خواندن کلمات و ترکیب‌های دارای حروف ناخوانا، نکات ضروری را تذکر دهید.

۳- به دنبال تدریس و تمرین تلفظ صحیح حروف خاص عربی در سال قبل، در این کتاب نیز در چند درس این مطالب یادآوری شده است. با تأکید بر استماع قرائت از لوح فشرده، روش ساده و مفید یادگیری تلفظ صحیح این حروف را به دانش‌آموزان یادآوری کنید تا همه بتوانند حداقل اذکار نماز را صحیح و زیبا تلفظ کنند و به تدریج از توانایی قرائت زیبای قرآن نیز برخوردار شوند.

ب) آموزش مفاهیم (درک معنا)

۱- انجام فعالیت‌های یادگیری توسط دانش‌آموزان : ابتدا خود دانش‌آموزان در گروه‌های دو یا سه نفره، هر فعالیت را مطابق آنچه در کتاب آمده انجام می‌دهند.

۲- خواندن برای کلاس و تصحیح : پس از انجام هر فعالیت، با انتخاب معلم، یکی از اعضای گروه، هر ترکیب یا جمله از آن فعالیت را برای کلاس خوانده تا تمرین و در صورت نیاز تصحیح شود.

تذکر مهم : توانایی درک معنای عبارات قرآنی از ترجمه تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه توسط خود دانش‌آموزان) آغاز می‌شود. دبیران محترم ضمن پرهیز کامل از دیکته کردن ترجمه به دانش‌آموزان، باید بر ترجمه تحت‌اللفظی تأکید داشته و از اصرار بر ترجمه روان خودداری کنند. دانش‌آموزان با توجه به توانایی‌های فردی خود به تدریج به ترجمه روان و زیبا دست می‌یابند. به این ترتیب، مهم‌ترین و اولین گام اساسی در کسب توانایی فهم قرآن کریم برداشته می‌شود.

ج) انس با قرآن در خانه

پس از مطالب هر جلسه، مجموعه فعالیت‌هایی به عنوان «انس با قرآن در خانه» در نظر گرفته شده است. در پایان هر جلسه، دانش‌آموزان را به انجام این فعالیت‌ها تشویق می‌کنید. در بخش انس با قرآن در خانه، آیات و عبارات به نحوی آمده تا معنای روشن و کاملی را بیان کند. از این رو ممکن است برخی از ترکیب‌ها یا عبارات، فراتر از آموخته‌های دانش‌آموزان باشد. این موارد در کتاب ترجمه شده و آموختن آن اختیاری است و نباید در ارزشیابی از آنها پرسش شود. در آغاز جلسه بعد با بررسی تکلیف «انس با قرآن در خانه» از هر دو بخش قرائت و مفاهیم جلسه قبل پرسش به عمل می‌آید. به این ترتیب در آغاز هر جلسه، مطالب جلسه قبل، یادآوری، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

تذکر: با توجه به تقسیمات فوق، حدود ۱۵ دقیقه اول هر جلسه به ارزشیابی مطالب جلسه قبل، نیمی از بقیه زمان به تدریس قرائت و نیمی دیگر به آموزش مفاهیم اختصاص دارد.

جلسه دوم

برای آموزش قرائت جلسه دوم هر درس، یک صفحه قرآن کریم و همچنین برای آموزش مفاهیم و انس با قرآن در خانه، فعالیت‌هایی در نظر گرفته شده که به همان روش جلسه اول تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

شناخت قرآن

در پایان هر درس، بخشی برای آشنایی بیشتر با قرآن کریم آمده است. این صفحه حاوی مطالب جذابی درباره قرآن کریم و گاهی نیز شامل داستان‌ها و موضوعات تربیتی درباره آیات آن درس است. دبیر محترم با توجه به شرایط کلاس و میزان توانایی دانش‌آموزان نسبت به دو بخش اصلی آموزش قرآن، یعنی قرائت و مفاهیم، می‌تواند به مطالب این بخش نیز بپردازد. بدیهی است که این بخش نباید وقت قابل توجهی از کلاس را به خود اختصاص دهد، حتی در صورت تشخیص دبیر محترم، می‌توان مطالعه آن را به خود دانش‌آموزان واگذار کرد.

ارزشیابی پایانی

علاوه بر ارزشیابی‌های مستمر که در هر جلسه به عمل می‌آید، مطابق آیین‌نامه‌های مربوط، در طی سال در دو نوبت از همه دروس و از جمله درس قرآن، ارزشیابی پایانی به عمل می‌آید. در هر دو نوبت، نیمی از نمره به قرائت (شفاهی) و نیم دیگر به مفاهیم (کتبی) اختصاص دارد.

کتاب راهنمای معلم

از آنجا که کتاب آموزش قرآن سال هفتم تا نهم از اهداف، ساختار و روش تدریس و ارزشیابی یکسانی برخوردار است، برای هر سه کتاب، یک کتاب راهنمای معلم تدوین شده است. در این کتاب پس از بیان مباحث کلی، مطالب خاص مربوط به هریک از این سه کتاب آموزشی، به‌طور جداگانه آمده است. مطالعه کتاب راهنمای معلم، می‌تواند زمینه توفیق بیشتر شما را فراهم آورد.

سخنی با دانش آموزان عزیز

دانش آموزان عزیز، سلام گرم ما را پذیرا باشید، ورود شما را به سال هشتم تحصیلی خوشامد می‌گوییم. اهداف، چارچوب و روش‌های آموزشی این کتاب مانند کتاب سال قبل است. سعی کنید در کلاس و خارج از کلاس، فعالیت‌های آموزشی را با جدیت و نظم انجام دهید تا ضمن ارتقاء شایستگی‌ها و مهارت‌های قرآنی خود، هرچه بیشتر با قرآن مأیوس شوید.

هر درس این کتاب از بخش‌های مختلفی تشکیل شده که توضیح مختصر آنها به شرح زیر است:

۱- قرائت آیات: اولین بخش هر درس، قرائت آیات است. در این بخش، سعی بر آن است که با تمرین قرائت آیات، توانایی و مهارت شما در قرائت قرآن بیشتر شود تا بتوانید قرآن را صحیح‌تر و روان‌تر و زیباتر بخوانید. لوح فشرده (DVD) شامل متن قرآن کریم و قرائت آیات نیز در اختیار شما قرار دارد تا با گوش کردن به آن، از صوت زیبای قرآن لذت ببرید و بر مهارت خود در قرائت قرآن بیفزایید.

۲- درک معنا: همچون سال قبل در هر جلسه پس از تمرین قرائت، فعالیت‌هایی برای آموزش درک معنای قرآن ارائه شده است. این بخش در کلاس درس، در گروه‌های دو نفره دانش آموزان و زیر نظر و با هدایت دبیر محترم انجام می‌شود.

۳- انس با قرآن در خانه: این تمرین را به‌طور مرتب و با علاقه انجام دهید تا با یاری خدا به تدریج ضمن انس با قرآن کریم بر مهارت خود در قرائت قرآن و فهم معنای عبارات قرآنی بیفزایید.

۴- آشنایی با قرآن و قرآن دوستان: مسلمانان، از زمان پیامبر (ص) تاکنون همیشه به قرآن عشق و علاقه خاصی داشته‌اند و هر کسی سعی کرده به شکلی در قالب شعر، هنر، نوشتن کتاب‌های لغت، تفسیر و ... این علاقه را نشان دهد. در این بخش از کتاب، برای شما مطالب گوناگون و جالبی که نشان‌دهنده عظمت قرآن و علاقه مسلمانان و حتی غیرمسلمانان به قرآن است، ارائه شده است.

مؤلفان کتاب برای شما توفیق و انس بیشتر با قرآن کریم را آرزو دارند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾
 وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ
 فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْروَجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَى
 أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾
 فَمَنْ ابْتَغَى وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ
 هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى
 صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ
 يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ
 مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿١٣﴾
 ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا
 الْمُضْغَةَ عِظْلًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا
 آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
 لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ
 خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنْتَهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ
 بِهِ لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ
 لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ
 مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لِلْأَكْلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ
 لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
 كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَلْقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
 مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَكُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
 قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ
 شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ
 ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فْتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّى حِينٍ
 ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ
 الْفُلَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحِينَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ
 فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
 مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زکات ، فروتن ، انجام دهنده ، بیهوده

معنا	کلمه	ردیف
روی گردان	مُعْرِض	۴
...	زَكَاةٌ ^۱	۵
...	فَاعِل	۶

معنا	کلمه	ردیف
رستگار شد (شدند)	أَفْلَحَ	۱
...، متواضع	خَاشِع	۲
...، سخن و کار بیهوده	لَغْو	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

۲- فِی صَلَاتِهِمْ :
۴- لِلزَّكَاةِ :

۱- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ :
۳- عَنِ اللَّغْوِ :

نکته: گاهی کلمه‌ای که در یک عبارت قرآنی به صورت جمع آمده، بهتر است در فارسی مفرد معنا شود؛ مانند: فِی صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ در نمازشان خاشع (فروتن) هستند.

تمرین

این دو عبارت را معنا کنید.

۲- وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

۱- عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ

و هستند.

هستند.

نحل ۱۲۸

۱- قرآن کریم در آیات بسیاری در کنار اقامه نماز، ما را به پرداخت زکات فرمان داده است. زکات یعنی پرداخت بخشی از مال در اموری که مشخص شده است، به ویژه کمک به نیازمندان.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۴۲ تا ۳۴۹ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه آیات ۱ تا ۵ سورة مؤمنون را کامل کنید. خوب است این آیات را حفظ کنیم و همیشه در زندگی به آنها توجه داشته ، تا رستگار شویم.

۱- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ:

۲- الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ: هستند.

۳- وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ:

۴- وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ

و زکات می دهند^۱.

۵- وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْرُوجِهِمْ حَافِظُونَ

و پاکدامن هستند.

ج- از صفحه ۳۴۹ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۴۹ قرآن کریم دو عبارت بسیار شبیه به هم آمده است که از دعاهاى قرآنی هستند. یکی از آنها را نوشته و معنا کنید. سعی کنید این دعای زیبای قرآنی را حفظ کرده و در قنوت نماز بخوانید.

سایم قرآنی

متن:

ترجمه:

۱- همان طور که ملاحظه می کنید بهتر است گاهی کلمه ای را که فعل نیست به صورت فعل معنا کنیم؛ مانند : لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ : برای زکات انجام دهنده هستند. ← زکات (را) می دهند.

رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ
وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يُخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾
لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ
يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ
كَسْرَابٍ بَقِيْعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ
شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
أَوْ كَظُلُمٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ
سَحَابٌ ظُلُمَتْ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْدِرْهَا ۚ
وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَفَّتٍ كُلُّهَا قَد عَلِمَ
صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي
سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَّامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِّن
خِلَالِهِ ۚ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِّن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن
يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ ۖ عَن مَن يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٤٣﴾

آموزش مفاهیم

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دانا ، انجام می دهند ، دانست

معنا	کلمه	ردیف
...	عَلِمَ	۵
...	يَفْعَلُونَ	۶
بازگشت (بازگشتن)	مَصِيرَ	۷

معنا	کلمه	ردیف
تسبیح می کند	يُسَبِّحُ	۱
هر کس، کسی که، چه کسی	مَنْ	۲
پرنده، پرندگان	طَيْرَ	۳
....، (در اینجا) می داند	عَلِمَ	۴

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب ها و عبارات را بنویسید.

۱- يُسَبِّحُ لَهُ :

۲- مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ :

۳- وَاللَّهُ عَلِيمٌ :

۴- بِمَا يَفْعَلُونَ :

۵- أَرْبَعَةٌ مِنَ الطَّيْرِ :

۶- وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ :

بقره ۲۶۰

۱- بهتر است کلمه «مَنْ» در این ترکیب معنا نشود.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۵۰ تا ۳۵۵ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این دو آیه شریفه از سوره نور را کامل کنید.

۱- اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ

آیا ندیدی ... را تسبیح می کند ... و ... است؛

۲- وَ الطَّيْرُ صَفَّتٍ : و نیز ... در حالی که در آسمان پرواز می کنند.

۳- كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَ تَسْبِيحَهُ : همه این موجودات راه نیایش و تسبیح خود را می دانند.

۴- وَ اللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾

و ... است ...

۵- وَ لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ اِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿٤٢﴾

و ... است و ... است و ... است.

ج- از صفحه ۳۵۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۵۳ قرآن کریم خداوند به مردان و زنان مؤمن درباره عفاف و حجاب دستوراتی داده است. آنها را بیابید و یکی را همراه با ترجمه بنویسید.^۱

حجاب و عفاف در قرآن

یام قرآنی

متن :

ترجمه :

۱- برای ترجمه برخی از عبارات و کلمات مشکل تر قرآن کریم می توانید از دبیران، والدین و روحانی مسجد محل خود کمک بگیرید. همچنین استفاده از قرآن های دارای ترجمه نیز در این گونه موارد مفید است.

فرزندم حسن!

قلب نوجوان مانند زمین، آماده پذیرش هر بذری است.

من در تربیت تو شتاب کردم تا تو به دنبال چیزهایی که دیگران آنها را تجربه کرده و تو را از تجربه دوباره آنها بی نیاز ساخته‌اند نروی.

فرزندم، من در کردار و رفتار پیشینیان دقت کرده و سرگذشت آنها را مطالعه کردم. قسمت‌های روشن و شیرین زندگی آنها را از دوران تیره و بدبختی آنها شناختم.

من به عنوان پدر، از هر حادثه‌ای که در گذشته پیش آمده است، آنهایی را که زیبا و شیرین بوده است برای تو انتخاب کردم مانند هر پدر مهربانی که نیکی‌ها و خوبی‌ها را برای فرزندش می‌پسندد. من نیز خواستم تو را با آن خوبی‌ها تربیت کنم.

فرزندم! تو در آغاز زندگی هستی. نفسی پاک و سالم داری. پس! در آغاز راه و در اول تربیت تصمیم گرفتم کتاب خدای توانا و بزرگ یعنی قرآن کریم را همراه با تفسیر آیات آن به تو بیاموزم و قوانین اسلام و احکام حلال و حرام را به تو تعلیم دهم و به چیزی دیگر نپردازم.

پدرت

علی بن ابیطالب^۱

آیا شما می‌توانید بگویید چرا امام علی علیه السلام تربیت فرزند خود را از آموزش قرآن شروع کرده است؟

۱- بخشی از نامه امیرالمؤمنین حضرت علی (ع) به فرزندشان امام حسن مجتبی (ع) در کتاب نهج البلاغه، نامه ۳۱.

خواندن در گروه

آیات درس را در گروه های دو یا سه نفره به آرامی برای یکدیگر بخوانید.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا
مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ
يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ
فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنَ لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهُ إِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوا
دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ
الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ
أَمْرِهُ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَا إِنَّ
لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ
يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيَنْبِئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

سورة الفرقان
تعداد آیات ۷۷

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعٰلَمِیْنَ
نَذِيرًا ﴿١﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِیْكٌ فِی الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ
مَوْتًا وَلَا حَيَوةً وَلَا نُشُورًا ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنْ هَذَا إِلَّا آفَكٌ اِفْتَرَاهُ وَاعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ
فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ﴿٣﴾ وَقَالُوا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ
اكَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلَى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤﴾ قُلْ أَنْزَلَهُ
الَّذِي يَعْلَمُ الْسِّرِّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٥﴾ وَقَالُوا مَا لَ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي
فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا
﴿٦﴾ أَوْ يُلْقَى إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا
وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٧﴾ انْظُرْ
كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا
﴿٨﴾ تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا ﴿٩﴾ بَلْ
كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَاعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١٠﴾

تلفظ حروف خاص

در سال گذشته با تلفظ صحیح حروف خاص عربی آشنا شدیم. برای کسب مهارت بیشتر در تلفظ این حروف به تمرین بیشتری نیاز است. برای این منظور، تلفظ صحیح این حروف در چند درس به طور فشرده یادآوری و تمرین می‌شود.

یادآوری و تمرین تلفظ سه حرف «ث ، ص ، ط»

«ث» به صورت نوک زبانی و با قرار دادن زبان بین دندان تلفظ می‌شود؛ مانند :

إِنَّا آعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ
الْهَيْكُلُ الْكَائِرُ

«ص» به صورت درشت و پرو با تکیه بر گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
اللَّهُ الصَّمَدُ

«ط» نیز به صورت درشت و پرو با تکیه بر گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این سه حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

قرآن ، جهانیان ، فرزند ، همتا ، فروفرستاد

معنا	کلمه	ردیف
هشدار دهنده	نَذِير	۵
...	وَلَد	۶
شریک، ...	شَرِيك	۷
اندازه گیری کرد	قَدَّرَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
نازل کرد، ...	نَزَّلَ	۱
وسیله تشخیص حق از باطل، یکی از نام‌های ...	فُرْقَان	۲
می باشد	يَكُونُ	۳
...، مردم	عَالَمِينَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

- ۱- نَزَّلَ الْفُرْقَانَ : ۲- عَلَى عَبْدِهِ : ۳- لِلْعَالَمِينَ :
- ۴- شَرِيكَ فِي الْمُلْكِ : ۵- كُلَّ شَيْءٍ : ۶- فَقَدَّرَهُ :

فعالیت سوم

همان‌طور که می‌دانید «لِ» یعنی «برای»؛ هرگاه این حرف قبل از فعل بیاید

به صورت «تا» معنا می‌شود و تغییر جزئی در معنای فعل ایجاد می‌شود؛ مانند :

- لِ + يَكُونُ (می باشد) ← لِيَكُونَ : تا باشد
- اینک ترجمه این ترکیب‌ها را کامل کنید.
- لِ + يَعْلَمُ (می داند) ← لِيَعْلَمَ : تا بداند
- لِ + يَعْلَمُونَ (...) ← لِيَعْلَمُوا : تا ...
- لِ + تَعْقِلُونَ (...) ← لَتَعْقِلُوا : ...
- لِ + تُؤْمِنُونَ (ایمان می آورید) ← لَتُؤْمِنُوا : ...

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۵۶ تا ۳۶۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه دو آیه اول سوره فرقان را کامل کنید.

۱- تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ

پرخیر است را

۲- لِيَكُونَ لِلْعَلَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾

... ..

۳- الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ

... .. و

۴- وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِى الْمُلْكِ

و ندارد و نیست

۵- وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

و را پس را به طور دقیق و کامل.

ج- از صفحه ۳۵۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۵۶ قرآن کریم چند پیام کوتاه و پر معنای قرآن آمده است. در دوره ابتدایی نیز با این پیام ها

آشنا شده اید. یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا
كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ
لَكُمْ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾
وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا وَنُسْقِيَهُ
مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنْاسٍ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ
لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تَطِيعُ الْكَافِرِينَ
وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ
هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ
نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

آموزش مفاهیم

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

بشارت، آب، پوشش، قرارداد، خواب

معنا	کلمه	ردیف
بادها، جمع ریح	رِیَاح	۶
بشارت دهنده، ...	بُشْر، بُشْرٰی	۷
...	ماء	۸
پاک، پاک کننده	طَهْوَر	۹

معنا	کلمه	ردیف
...	جَعَلَ	۱
لباس، ...	لِبَاس	۲
...	نَوْم	۳
آرامش و استراحت	سُبَات	۴
فرستاد	أَرْسَلَ	۵

معنای این ترکیب ها و عبارات را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- وَهُوَ الَّذِي:

۲- جَعَلَ لَكُم:

۳- الْيَلَّ لِبَاسًا:

۴- وَالنَّوْمَ سُبَاتًا:

۵- وَجَعَلَ النَّهَارَ:

۶- أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا:

۷- وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ:

۸- مَاءً طَهْوَرًا:

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۶۲ تا ۳۶۶ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این دو آیه شریفه از سوره فرقان را کامل کنید.

۱- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا

و را ...

۲- وَالنَّوْمَ سُبَاتًا : و ... را (برای) ...

۳- وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾

و را (برای) تلاش و زندگی.

۴- وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ

و را ... ، پیش از رحمت خود (باران)

۵- وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾

و را ...

ج- از صفحه ۳۶۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

د- در دو صفحه آخر سوره فرقان، خداوند ویژگی های بندگان خوب خود را برشمرده است. آخرین ویژگی ایشان آن است که از خدا می خواهند تا آنها را نمونه، الگو، پیشوا و امام برای متقین قرار دهد. به نظر شما کسی که چنین درخواستی از خدا دارد، باید دوران نوجوانی خود را چگونه بگذراند؟

وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا

فرقان ۷۴

(پروردگارا) ما را برای اهل تقوا امام و الگو قرار ده.

پیام قرآنی

رسانه‌های قرآنی در جمهوری اسلامی ایران

شناخت

سوره شوری آیه ۴۸

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به دلیل درخواست‌های مکرر قرآن دوستان و قرآن پژوهان، رسانه‌های متنوع قرآنی در کشور ایجاد شده و رشد خوبی داشته است. برای آشنایی و استفاده شما دانش‌آموزان عزیز برخی از این رسانه‌ها معرفی می‌شود.

الف) شبکه قرآن صدای جمهوری اسلامی

- برنامه‌های رادیو قرآن به صورت شبانه‌روزی نوای ملکوتی قرآن را در فضای کشور طنین‌انداز می‌کند. برنامه‌های رادیو قرآن در شبانه‌روز عبارت است از:
- ۱- تلاوت قاریان مشهور جهان اسلام به ویژه کشور ایران و مصر که به صورت ترتیل و تحقیق پخش می‌شود.
 - ۲- دروس آموزشی قرائت، تجوید و تفسیر
 - ۳- مسابقات قرآنی
 - ۴- طرح مطالب علوم و دانستنی‌های قرآنی
 - ۵- پاسخ به سؤالات شنوندگان
 - ۶- با حافظان وحی، برنامه‌ای در جهت آموزش و ترغیب و تشویق به حفظ قرآن کریم
 - ۷- اخبار قرآنی
 - ۸- مناجات، هم‌خوانی و مدیحه‌سرایی و ده‌ها برنامه قرآنی متنوع دیگر
- برنامه‌های رادیو قرآن را بر روی دو موج رادیویی در داخل و خارج از کشور می‌توان دریافت کرد:
- موج AM ردیف ۵۸۵ کیلوهرتز و موج FM ردیف ۱۰۰ مگاهرتز
نشانی پست الکترونیکی رادیو قرآن Radioquran@irib.ir
تلفن گویای شبکه قرآن ۲۷۸۶۰۱۱۴
سامانه پیامکی شبکه قرآن ۳۰۰۰۰۱۰۰
مکاتبه از طریق صندوق پستی ۱۹۳۹۵-۵۴۶۳
با کمک دبیر محترم قرآن، برای دقایقی در کلاس به برنامه رادیو قرآن گوش کنید.

سوره یونس آیه ۲۵

ب) وبگاه قرآنی

در سال‌های اخیر فضای مجازی، شبکه‌های اطلاع‌رسانی و سایت‌های مختلف فرهنگی و خبری گسترش زیادی یافته است. برخی از مؤسسات دولتی و نهادهای مردمی نیز با احساس علاقه و مسئولیت با استفاده از امکانات ارتباطی جدید اقدام به ارائه خدمات ارزشمندی درباره قرآن نموده‌اند. در این قسمت برخی از این وبگاه‌ها جهت استفاده دانش‌آموزان عزیز معرفی می‌شود.

معرفی برخی از سایت‌های مفید و کاربردی در موضوع قرآن کریم

www.maarefquran.com	مرکز فرهنگ و معارف قرآن
www.askquran.ir	پرسمان قرآن
www.rasekhoon.net	راسخون
www.tebyan.net	تبیان
www.tanzil.net	تنزیل
www.bonyad-quran.com	بنیاد قرآن و عترت
www.samenquran.ir	آموزش قرآن ثامن الائمه

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ

کسانی که پیام‌های خدا را ابلاغ می‌کنند

وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ

و از او می‌ترسند و از هیچ کس جز خدا بیم ندارند

وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا

و خدا برای حسابرسی کفایت می‌کند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَمَ ۝۱ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝۲ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ
نَفْسَكَ أَلا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۝۳ إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً
فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ۝۴ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنَ الرَّحْمَنِ
مُحْدَثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ۝۵ فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝۶ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ
زَوْجٍ كَرِيمٍ ۝۷ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝۸
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝۹ وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ ائْتِ
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝۱۰ قَوْمَ فِرْعَوْنَ أَلا يَتَّقُونَ ۝۱۱ قَالَ رَبِّ ائْتِنِي
أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ۝۱۲ وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي
فَارْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ ۝۱۳ وَلَهُمْ عَلَىٰ ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ۝۱۴
قَالَ كَلَّا فَذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ۝۱۵ فَأَتِيَا فِرْعَوْنَ
فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝۱۶ أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ
۝۱۷ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ
۝۱۸ وَفَعَلْتَ فَعَلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۝۱۹

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا
 خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾
 وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدْتَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ
 وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
 إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ
 رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ
 إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ
 كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنْ اتَّخَذَتِ الْهَآ غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ
 الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ
 بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ
 مُبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَأِ
 حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
 بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ
 حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ
 لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

تلفظ حروف خاص

یادآوری و تمرین تلفظ دو حرف «ح ، ع»

«ح» به صورت غلیظ و از ته گلو تلفظ می شود؛ مانند :

الْحَمْدُ لِلَّهِ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

سُبْحَنَ اللَّهِ

«ع» نیز به صورت غلیظ و از ته گلو تلفظ می شود؛ مانند :

حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ

رَبِّ الْعَالَمِينَ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این دو حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نبود ، آیا ، رویانندیم

معنا	کلمه	ردیف
نوع، گونه	زَوْج	۴
نه، نیست	ما	۵
...، نیست	ما كَانَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	أَ	۱
چقدر، چه بسیار	كَمْ	۲
...	أَنْبَتْنَا	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات را بنویسید.

- ۱- کَرَأْنَبْتْنَا :
- ۲- مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ :
- ۳- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً :
- ۴- الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ :

دو نکته :

- ۱- گاهی فعل مفرد با توجه به سایر اجزای جمله به صورت جمع معنا می‌شود؛ مانند :
- ۲- معمولاً در جمله‌هایی که با «إِنَّ» شروع می‌شود حرف تأکید «لَ» نیز می‌آید؛ اما لازم نیست در فارسی این حرف را نیز معنا کنیم. مانند :

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ : پس سجده کردند فرشتگان
 إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ : قطعاً خدا نسبت به مردم بسیار دلسوز و مهربان است.
 حج ۶۵

این عبارات را معنا کنید.

تمرین

- ۱- وَ مَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ : و ... بیشتر آنها
- ۲- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۶۷ تا ۳۷۱ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این آیات از سوره شعراء را کامل کنید.

۱- أَوَلَمْ يَرْوِا إِلَى الْأَرْضِ

و ... نگاه و دقت نکردند به ...

۲- كَمَا أَنْبَتْنَاهُمْ مِنْ كُلِّ رَوْحٍ كَرِيمٍ ﴿۷﴾

..... (گیاه) ... و مفید.

۳- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً

.....

۴- وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۸﴾

.....

۵- وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿۹﴾

و و

ج- از صفحه ۳۷۰ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آخرین آیه صفحه ۳۷۰ قرآن کریم، یک دعای زیبای قرآنی است. با دقت در آیات قبل از آن بیان کنید که این دعا از زبان کدام پیامبر بزرگ خدا در قرآن آمده است. دعا را همراه با ترجمه بنویسید، سعی کنید آن را حفظ کرده و در قنوت نماز بخوانید.

سایم قرآنی

متن :

ترجمه :

قَالَ وَمَا عَلَّمِي مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنَّ حِسَابَهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي
 لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنَّ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ
 ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ
 رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ
 مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
 ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ
 عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ
 رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٢٦﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ
 ءَايَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾
 وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٣١﴾
 وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾
 وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
 ﴿١٣٥﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پیروی کنید، پیامبر، پیامبران، مورد اعتماد، تقوا داشته باشید، تکذیب کرد

معنا	کلمه	ردیف
راستگو و درستکار، ...	أَمِين	۵
تقوا پیشه کنید، ...	إِتَّقُوا	۶
اطاعت کنید، ...	أَطِيعُوا	۷
اگر، نه، نیست	إِنْ	۸

معنا	کلمه	ردیف
... ، انکار کرد	كَذَّبَ، كَذَّبَتْ	۱
...	مُرْسَلِينَ	۲
تقوا پیشه می کنید، تقوا دارید	تَتَّقُونَ	۳
... ، فرستاده	رَسُول	۴

فعالیت دوم

الف- به محل ترجمه کلمه بعد از «إِتَّقُوا» در عباراتی مانند «إِتَّقُوا اللَّهَ: تقوای خدا را پیشه کنید.»

توجه کنید. اینک این دو عبارت را ترجمه کنید.

۱- إِتَّقُوا رَبَّكُمْ: ۲- وَاتَّقَوْهُ:

ب- گاهی به جای ضمیر «ی» کسره می آید؛ مانند: أَطِيعُونَ = أَطِيعُونِ + ن + ی: اطاعت کنید مرا.

اینک این دو عبارت زیر را ترجمه کنید.

۱- فَاعْبُدُونِ = ... : ۲- وَاتَّقُونِ = ... :

فعالیت سوم

معنای این ترکیب ها و عبارات را بنویسید.

۱- إِذْقَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ: ۲- أَلَا تَتَّقُونَ:

۳- إِنْ لَّكُمْ: ۴- رَسُولٌ أَمِينٌ:

۵- فَاتَّقُوا اللَّهَ: ۶- وَأَطِيعُونَ:

الف - خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۷۲ تا ۳۷۶ قرآن کریم را بخوانید.
ب - ترجمه این آیات شریفه از سورة شعراء را کامل کنید.

- ۱- کَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾
- ۲- اِذْ قَالَ لَهُمُ اخْوَهُمْ هُودٌ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ ؟
- ۳- اِنِّیْ لَکُمْ رَسُوْلٌ اَمِیْنٌ ﴿١٢٥﴾
- ۴- فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاطِيعُوْنَ ﴿١٢٦﴾
- ۵- وَمَا اَسْأَلُکُمْ عَلَیْهِ مِنْ اَجْرٍ
 و درخواست ندارم از شما ... آن (رسالت خود) هیچ ... را
- ۶- اِن اَجْرِیْ اِلَّا عَلٰی رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿١٢٧﴾
 نیست

ج - از صفحه ۳۷۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د - با دقت در آیات درس و نیز آیات سورة شعراء متوجه می شوید که همه پیامبران علاوه بر دستور به تقوای الهی، مردم را به موضوع مهم دیگری نیز فرمان داده اند؛ این فرمان را یافته و آیه کوتاه و پرمعنای این دو دستور را همراه با معنا بنویسید.

سایم قرآنی

متن :

ترجمه :

۱- در جمله ای که پس از «اِنْ» حرف «اِلَّا» نیز به کار می رود، «اِنْ» به معنای «نه، نیست» می باشد.

خدایا من و پدر و مادر مرا ببخشای! ^۱

در قرآن بارها احترام به پدر و مادر سفارش شده است. اهمیت نیکی به پدر و مادر به اندازه‌ای است که خداوند این دستور را بلافاصله پس از دستور به اطاعت و عبادت خود آورده است. از اینجا فهمیده می‌شود که تنها حقی که بالاتر و برتر از حق پدر و مادر است حق خداوند است و تنها وقتی می‌توان از دستور پدر و مادر سرپیچی کرد که فرمان آنها برخلاف فرمان خداوند باشد، در غیر این صورت اطاعت از پدر و مادر واجب است. به راستی کسی که شکر محبت‌های پدر و مادر را به جا نیاورد بعید است برای خدای خود هم بنده شکرگزار خوبی باشد. برخی از سفارش‌های قرآن کریم در مورد

احترام به پدر و مادر به شرح زیر است. خوب است به این آیات مراجعه کنید.

● به پدر و مادر احسان و نیکی کنید. **إِسرَاء ۲۳- لقمان ۱۴- نساء ۳۶- عنکبوت ۸- انعام ۱۵۱- أحقاف ۱۵-**

بقره ۸۳ و ۲۱۵

● با پدر و مادر با احترام سخن بگویید و کوچک‌ترین کلامی که موجب رنجش آنها شود به زبان نیاورید.

إِسرَاء ۲۳

● آنها را از خود مرانید و آزارشان ندهید. **إِسرَاء ۲۳**

● از آنها تشکر کنید. **لقمان ۱۴**

● از مال خود در حق پدر و مادر انفاق کنید. **بقره ۲۱۵**

● از روی محبت و لطف، بال‌های تواضع خود را در برابر پدر و مادر بگسترانید. **إِسرَاء ۲۳ و ۲۴**

● در دوران پیری از آنها پرستاری کنید. **إِسرَاء ۲۳ و ۲۴**

● از خداوند برای آنان رحمت و مغفرت طلب کنید. **إِسرَاء ۲۳ و ۲۴**

● اگر از روی جهل شما را به شرک واداشتند از آنها اطاعت نکنید. **عنکبوت ۸**

● حضرت عیسی (ع) گفت: خداوند مرا به نیکی مادرم سفارش کرده است. **مریم ۱۴**

۱- برگرفته از کتاب «گذری بر قرآن» تألیف جعفر شیخ‌الاسلامی

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا

مریم ۱۴

(حضرت یحیی) با پدر و مادر خود نیک رفتار بود، و زورگویی نافرمان نبود.

آیا می‌توانید با توجه به سفارش‌های خداوند
در قرآن، رفتار خود را با پدر و مادرتان
ارزیابی کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسُّ تِلْكَ ءَايَةُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَى
لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ يوقنون ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زِينَتًا لَّهُمْ
أَعْمَالُهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سَوْءُ الْعَذَابِ
وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخِسُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَتَلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ
لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِيهِ إِنِّي ءَفَسْتُ نَارًا رَأْسَاتِيكُمْ
مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ ءَاتِيكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا
جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾ يَمُوسَى إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَالْقِ عَصَاكَ
فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمُوسَى لَا تَخَفْ
إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَى الْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلْ حُسْنًا بَعْدَ
سَوْءٍ فَأَنَّى غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ
مِنْ غَيْرِ سَوْءٍ فِي تِسْعِ ءَايَاتٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا
فَاسِقِينَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ ءَايَتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١٣﴾

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا
وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾
وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عَلِمْنَا مَنَطِقَ الطَّيْرِ
وَأَوْتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ
لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ
﴿١٧﴾ حَتَّى إِذَا أَتَوْا عَلَى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ
ادْخُلُوا مَسَكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي
أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ
صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾
وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدُودَ أَمْ كَانَ مِنَ
الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَا عَذْبَاءَ بِهِ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَا أَذْبَحْنَهُ
أَوْ لَيَأْتِيَنِي بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ
أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَأٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

تلفظ حروف خاص

یادآوری و تمرین تلفظ سه حرف «ذ ، ظ ، ض»

«ذ» به صورت نوک زبانی و با قراردادن زبان بین دندان تلفظ می شود؛ مانند :

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

«ظ» مانند «ذ» ولی درشت و پر و با تکیه بر گلو تلفظ می شود؛ مانند :

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

«ض» مانند «ظ» ولی محکم تلفظ می شود؛ مانند :

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ
وَلَا الضَّالِّينَ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این سه حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نعمت ، شکر می‌کنم ، عمل می‌کنم

ردیف	کلمه	معنا
۴	أَلْتَى	که، چیزی که، کسی که
۵	أَنْعَمْتُ	بخشیدی، نعمت دادی
۶	أَعْمَلُ	...

ردیف	کلمه	معنا
۱	أَنْ	که، اینکه
۲	أَشْكُرُ	...
۳	نِعْمَةً	...، هر چیز خوبی که خدا به انسان بخشیده است

فعالیت دوم

به الگوی زیر و تغییر جزئی که در معنای فعل پیش می‌آید، توجه کنید.

أَنْ + أَعْبُدُ : که + عبادت می‌کنم ← أَنْ أَعْبُدَ : که عبادت کنم
 لَ + يَعْلَمُونَ : تا + می‌دانند ← لَ يَعْلَمُوا : تا بدانند

تمرین

اینک معنای این ترکیب‌ها را کامل کنید.

أَنْ + أَتْلُو : ... + تلاوت می‌کنم ← أَنْ أَتْلَوْ : ...
 لَقَوْمٍ يَشْكُرُونَ : برای قومی که ... ← لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ : تا آنها ...

فعالیت سوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- قَالَ رَبِّ ۱ :
- ۲- أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ :
- ۳- أَنْعَمْتَ عَلَيَّ ۲ :
- ۴- وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ :
- ۵- أَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا :
- ۶- بِرَحْمَتِكَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه يك صفحه از صفحات ۳۷۷ تا ۳۸۱ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این عبارات قرآنی را از سوره نمل کامل کنید.

۱- ... وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ

و (حضرت سلیمان) گفت: ... به من الهام کن را،

۲- الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ

.....

۳- وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ

و که آن کار موجب رضایت تو است؛

۴- وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾

و وارد کن مرا به کمک ... خودت در (گروه) ... شایسته ات.

ج- از صفحه ۳۸۰ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- این کلام زیبا را که به نقل از حضرت سلیمان علیه السلام در صفحه ۳۸۰ قرآن کریم آمده است، ترجمه کنید.

به نظر شما این کلام چه نکات قابل توجهی دارد؟ سعی کنید آن را حفظ کرده، در زمان مناسب آن را به کار ببرید.

هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

ترجمه:

پایم قرآنی

﴿فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا
 آلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنْاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾
 فَانْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾
 وَآمَطْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فُسَاءً مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ
 لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى ۗ اللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ
 ﴿٥٩﴾ أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ
 أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِهٖ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ
 ﴿٦٠﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ
 لَهَا رَوَاسِي وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِهٖ
 بَلَّ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ
 إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ
 ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِهٖ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ
 فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ
 يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

آموزش معانی

● ● ● فعالیت اول: جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

با ، شریک قرار می دهند ، دریا

معنا	کلمه	ردیف
....، همراه با	مَعَ	۴
برتر است	تَعَالَى	۵
...	يُشْرِكُونَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
خشکی، صحرا	بَرّ	۱
...	بَحْر	۲
می فرستد	يُرْسِلُ	۳

● ● ● فعالیت دوم: معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَهْدِيكُمْ:

۲- فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ:

۳- وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيَّحَ:

۴- أَعْلَاهُ مَعَ اللَّهِ:

۵- تَعَالَى اللَّهُ:

۶- عَمَّا يُشْرِكُونَ:

۱- عَمَّا = عَنْ + ما: از آنچه

الف - خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۸۲ تا ۳۸۵ قرآن کریم را بخوانید.
ب - ترجمه این آیه از سوره مبارکه نمل را کامل کنید.

۱- أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

یا کسی که و ...

۲- وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا يَتَّيِدُ رَحْمَتِهِ

و را ... ، پیش از رحمت خود (باران)

۳- أَعْلَهُ مَعَ اللَّهِ

!؟

۴- تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ

.....

ج - از صفحه ۳۸۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د - آخرین آیه صفحه ۳۸۴ قرآن کریم از حرکت کوه‌ها که به نظر ساکن می‌رسند، پرده برداشته است؛ خبری که در زمان نزول قرآن کریم، انسان‌ها و حتی دانشمندان، هیچ آگاهی نسبت به آن نداشتند.

حرکت کوه‌ها

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ

نمل ۸۸

کوه‌ها را می‌بینی و آنها را ساکن می‌پنداری، در حالی که مانند ابرها در حرکت‌اند.

سوره قرآنی

انس با قرآن کریم

«ما وقتی بچه بودیم، همه می‌نشستیم و مادرم قرآن می‌خواند؛ خیلی هم قرآن را شیرین و قشنگ می‌خواند. ما بچه‌ها دور مادر جمع می‌شدیم و ایشان به مناسبت آیه‌هایی که می‌خواندند، زندگی پیامبران را برای ما تعریف می‌کردند. خود من، اولین بار، زندگی حضرت موسی، حضرت ابراهیم و بعضی از پیامبران دیگر را از زبان مادرم، هنگام خواندن قرآن شنیدم.»

این خاطره یکی از خاطرات رهبر معظم انقلاب است. ایشان از دوران کودکی و نوجوانی به قرآن کریم و جلسات قرآنی بسیار علاقه‌مند بودند و قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، با تشکیل جلسات قرآنی، جوانان را با قرآن کریم آشنا می‌کردند و خواندن، فهمیدن، تدبر و دقت در معنای آیات و معارف قرآن را به آنها می‌آموختند. مردم مشهد مقدس از جلسات ایشان در مسجد کرامت، خاطرات خوب و به یادماندنی دارند.

در اینجا برخی از خاطرات و سخنان ایشان را برای شما نقل می‌کنیم.

۱- در دوران طاغوت، من در مشهد جلسات تفسیر و درس قرآن داشتم. به جوانانی که می‌آمدند، می‌گفتم هر کدام از شماها یک قرآن همراه داشته باشید؛ اگر در جایی منتظر کاری می‌ایستید و فراغت پیدا می‌کنید، یک دقیقه، دو دقیقه، پنج دقیقه، نیم ساعت قرآن را باز کنید و به تلاوت آن مشغول شوید تا با این کتاب انس پیدا کنید.

۲- خواندن قرآن، از اول تا آخر یک چیز لازمی است. باید قرآن را از اول تا آخر خواند؛ باز دوباره از اول تا آخر؛ تا همهٔ معارف قرآنی یکجا با ذهن انسان آشنا شود. البته معلمینی لازمند تا برای ما تفسیر کنند و معارف آیات را برای ما بیان کنند.

۳- اول باید قرآن را خوب بخوانید؛ تلاوت را خوب، زیبا و جامع و صحیح بخوانید. دوم معانی و مفاهیم قرآنی را بفهمید و سوم قرآن را حفظ کنید. حفظ قرآن خیلی مهم است شما جوان‌ها به این احتیاج دارید و می‌توانید (این کار را انجام دهید). تکرار آیات قرآنی و انس دائمی با قرآن، به شما فرصت می‌دهد که در قرآن تدبر کنید.

۴- عزیزان من! جوانان پاکستانی ما! رابطهٔ خود را روز به روز با قرآن بیشتر کنید. قرآن بخوانید و در آن تدبر کنید. دشمن نمی‌خواهد مسلمانان آیات قرآن را مثل عَلم^۱ در دست بگیرند؛ چون قرآن تکلیف‌ها را معین کرده است؛ تکلیف مسلمانان را، تکلیف جهاد را، تکلیف زندگی اسلامی و مرگ اسلامی را. ما باید رابطه‌مان را با قرآن روز به روز مستحکم‌تر کنیم.

۵- هر کدام از شما جوان‌ها که آیه‌ای از قرآن را خوب می‌خوانید، یا بخشی از قرآن را خوب حفظ می‌کنید یا با مفهومی از مفاهیم قرآن آشنا می‌شوید، بنده با همهٔ وجود در مقابل پروردگار شکر و سپاس می‌کنم و می‌گویم «الحمد لله رب العالمین».

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ ءَامِنُونَ ﴿٨٩﴾ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا أَمِرتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمِرتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾ وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ فَمَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ ءَايَتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

سورة القصص ۸۸ تعداد آیات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَمَ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَةُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُوا عَلَيْكَ مِنْ نَبَأِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضِعُّ مِنْ طَائِفَةٍ مِنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴿٥﴾

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفَتْ عَلَيْهِ فَالْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِ وَلَا تَحْزَنِي ۚ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۖ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنِي لِي وَلَئِكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا ۖ إِن كَادَتْ لَتُبْدِيَ بِهِ لَوْلَا أَنَّ رَبَّنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتِ لِأُخْتِهِ قُصِّيه ۖ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

تلفظ حروف خاص

یادآوری و تمرین تلفظ دو حرف «غ، ق»

«غ» نرم و قابل کشش تلفظ می‌شود؛ مانند :

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

وَاسْتَغْفِرْهُ

ولی «ق» محکم، غیر قابل کشش و از ته گلو تلفظ می‌شود؛ مانند :

قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

بار دیگر با گوش دادن به قرائت آیات درس، به تلفظ صحیح این دو حرف بیشتر دقت کنید.

آموزش مفاهیم

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

امامان ، وارثان ، پیشوایان ، قرار می دهیم ، خبر

معنا	کلمه	ردیف
...	نَجْعَلُ	۴
... ، ...	أَئِمَّةَ	۵
جمع امام		
جانشینان، ...	وَارِثِينَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
تلاوت می کنیم، می خوانیم	نَتْلُو	۱
... ، جمع: انباء	نَبَأَ	۲
می خواهیم	نُرِيدُ	۳

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- نَتْلُوا عَلَيْكَ :

۲- مِنْ نَبَأِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ :

۳- لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ :

۴- عَلَى الَّذِينَ :

۵- نَجْعَلُهُمْ أَئِمَّةً :

۶- نَجْعَلُهُمُ الْوَارِثِينَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۸۵ تا ۳۹۰ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه دو آیه از آیات آغازین سوره قصص را کامل کنید.

۱- تَلَوْا عَلَیْكَ مِنْ نَبَا مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ

۲- لِقَوْمٍ یُّؤْمِنُونَ

۳- وَزُیْدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِینَ اسْتَضَعِفُوا فِی الْاَرْضِ

و ... منت گذاریم بر مستضعفان ...

۴- وَنَجْعَلَهُمْ اَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِینَ

(یعنی آنها را در زمین به حکومت برسانیم.)

ج- از صفحه ۳۸۸ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۸۸ قرآن کریم، داستان رسیدن حضرت موسی علیه السلام به شهر «مَدِینَ» آمده است. وقتی حضرت موسی به این شهر رسید از شدت خستگی به سایه درختی پناه برد. او در آن شهر هیچ کس و هیچ چیزی نداشت؛ اما خدا را از یاد نبرد و چنین دعا کرد :

دعای حضرت موسی (ع)

رَبِّ اِنِّی لِمَا اَنْزَلْتَ اِلَیَّ مِنْ خَیْرِ فَقِیْرٌ

فَصَص ۲۴

پروردگارا، هر خیر و نیکی بر من فرستی، به آن نیازمندم.

چه خوب است این دعای زیبا و پر معنا را با توجه به معنای آن حفظ کنیم و در قنوت نماز خود بخوانیم.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَمْ لَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
 الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ
 أَمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
 ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
 تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا
 بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
 يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى
 عَلَيْهِمْ وَءَاتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءَ بِالْعُصْبَةِ
 أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
 الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ
 نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ
 وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دوست دارد ، نیکی کرد ، خرابکاران ، تباهی

معنا	کلمه	ردیف
فساد ، ...	فَسَاد	۴
...	يُحِبُّ	۵
مفسدان ، ...	مُفْسِدِينَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
نیکی کن	أَحْسِنَ	۱
همان طور که	كَمَا	۲
... ، نیکو ساخت	أَحْسَنَ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- وَأَحْسِنَ :

۲- كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ :

۳- إِنَّ اللَّهَ :

۴- لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ :

۵- وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۹۱ تا ۳۹۶ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این آیه زیبا و پرمعنای سوره قصص را کامل کنید.

۱- وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ

و طلب کن در آنچه داده است به تو ... ، خانه ... را،

۲- وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا

و فراموش مکن بهره خود را

۳- وَ أَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ

و و

۴- وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ

و هرگز طلب مکن را

۵- إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

.....

ج- از صفحه ۳۹۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۳۹۴ قرآن کریم چند پیام قرآنی زیبا آمده است. یکی از آنها را انتخاب کرده و معنا کنید.

پایان قرآنی

متن :

ترجمه :

یکی از شب‌ها، فضیل قصد داشت، مانند همیشه یکی از خانه‌هایی را که از قبل شناسایی کرده بود سرقت کند، از قبل خانه‌ای را در نظر گرفته بود. خنجر به دست در تاریکی حرکت می‌کرد، تا به خانه مورد نظر رسید، از دیوار خانه بالا رفت و خود را به حیاط خانه رساند.

سوسوی چراغی از داخل یکی از اتاق‌ها توجهش را جلب کرد. صاحب خانه هنوز بیدار بود و در دل شب قرآن می‌خواند. فضیل برای گذراندن وقت به گوشه‌ای خزید و پنهان شد، تا کسی که قرآن می‌خواند، بخوابد. او در سکوت شب، صوت زیبای قرآن را می‌شنید، از آنجا که معنای آیات قرآن را می‌فهمید، بسیار تحت تأثیر زیبایی و نفوذ آیات قرآن قرار گرفت؛ زیرا مسلمان بود و گرچه کارهای زشتش او را به تدریج با اسلام بیگانه کرده بود، ولی اینک ندای الهی در تاریکی شب از لابه‌لای کلمات و آیات الهی، دل و جان او را تسخیر می‌کرد.

او به فکر عمیقی فرو رفت، گویا روزنه‌ای به عالم دیگر برای او باز شده بود، بغض او ترکید و در تنهایی به حال خود گریست، اشک چون باران در گونه‌های او جاری شد.

جذابیت و معنویت قرآن هر لحظه او را بیشتر تحت تأثیر قرار می‌داد، کم‌کم روزنه‌ای از نور بر وجودش تابید و سراسر روحش را فرا گرفت.

در این میان، این آیه را شنید:

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ

حدید ۱۶

آیا وقت آن نرسیده است که دل‌های مؤمنان به یاد خدا خاشع گردد؟!

فضیل با چشمانی پر از اشک آهسته گفت :

آری پروردگارا، اکنون زمان آن فرا رسیده است و هنگام خشوع دل من همین الآن است. این آیه آن چنان در قلب او اثر گذاشت که تمام زندگی اش را دگرگون ساخت. آن شب را به کاروان‌سرای رفتن تا استراحت کند. کاروانیان عازم سفر حج بودند، آنها در کاروان‌سرا منزل داشتند و دربارهٔ ادامهٔ سفر گفت و گو می کردند. شخصی گفت : نباید در شب حرکت کنیم، چون راه ناامن است، باید منتظر بمانیم تا فردا صبح با همسفران بیشتری حرکت کنیم و از این منطقه دور شویم، چون در این منطقه راهزنی بی رحم و سنگدل وجود دارد که با کمک همدستان خود راه را بر کاروانیان می بندد و به دزدی و جنایت دست می زند.

دوستان آن شخص حرف او را پذیرفتند و هر یک داستانی از راهزنی های آن مرد بی رحم تعریف کردند.

فضیل همه این حرف ها را شنید و با خود گفت :

خدایا من چقدر بدبخت و بیچاره هستم که پیوسته خاطر آسودهٔ مردم را به ترس می اندازم و آنها را نگران می سازم.

او با شجاعت از جا برخاست و خود را به کاروانیان معرفی کرد و گفت :

ای مردم آسوده باشید که دیگر کاروانی از دست فضیل ناراحت نخواهد شد آن فضیل مرده و فضیل دیگری متولد شده است.

بعدها کاروانیان فضیل بن عیاض را دیدند که با حالی دگرگون، برگرد خانهٔ خدا به طواف مشغول است. از آن به بعد دیگر مردم او را به جای فضیل سارق، فضیل عارف می شناختند.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا

تحریم ۸

ای کسانی که ایمان آورده اید به درگاه خدا توبهٔ خالصانه کنید.

به نظر شما چه چیزی از تلاوت قرآن باعث انقلاب درونی در فضیل شد؟

آیا شما نیز چنین نمونه ای را می شناسید؟

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قُلْ
رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾
وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ
فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ
اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنْزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سورة العنكبوت ٦٩ آيات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَمَّ ﴿١﴾ أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا وَهُمْ
لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَنْ كَانَ يَرْجُوا
لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَنْ
جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ
عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٨﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي
الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ
فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً لِلنَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ
مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي
صُدُورِ الْعُلَمَاءِ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ
الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا
اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ
خَطَايِهِمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ
وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ
﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

● ● ● جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

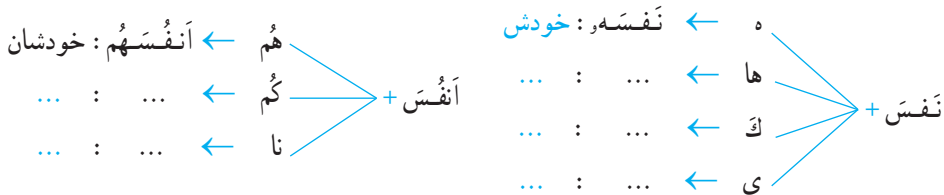
ایمان آوردیم ، بی نیاز ، جہاد و تلاش می کند

معنا	کلمه	ردیف
...	يُجَاهِدُ	۴
خود، جان، جمع: اَنْفُسُ	نَفْس	۵
...	غَنِىَّ	۶

معنا	کلمه	ردیف
گمان کرد	حَسِبَ	۱
...	ءَامَنَّا	۲
جهاد و تلاش کرد	جَاهَدَ	۳

فعالیت دوم

این ترکیب‌ها را مانند نمونه کامل کنید.

فعالیت سوم

● ● ● معنای این ترکیب‌ها یا عبارات قرآنی را بنویسید.

١- أَحْسِبَ النَّاسُ :

٢- أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا:

٣- وَمَنْ جَاهَدَ:

٤- يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ:

۵۔ اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ:

٦- عَنِ الْعُلَمَاءِ:

۱- أَنْ + يَقُولُونَ ← أَنْ يَقُولُوا : که بگویند

۲- لِنَفْسِهِ = لِ + نَفْس + ه ← برای (به نفع) خودش

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۳۹۶ تا ۴۰۰ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این دو آیه از آیات آغازین سوره عنکبوت را کامل کنید.

۱- أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا

... که (به حال خود) رها می شوند وقتی که ...

۲- وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿۲﴾

و ... آزمایش نمی شوند؟!

۳- وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ

و

۴- إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿۶﴾

.....

ج- از صفحه ۳۹۸ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- قرآن کریم ما را به گردش در زمین برای آموختن مسائل گوناگون و نیز عبرت و پند گرفتن از سرگذشت امت های مختلف، سفارش می کند. یکی از این آیات زیبا و پرمعنا در صفحه ۳۹۸ قرآن کریم آمده است. قسمت ابتدای آیه را به عنوان پیام انتخاب و معنا کنید.

آفرینش و قدرت خدا

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ ۚ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَى
 بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ﴿٣٩﴾
 فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنْبِهِ ۖ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا
 وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ
 الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ
 وَلَٰكِن كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ
 اتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ
 دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ
 الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾
 خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
 لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ أَتُلُّ مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ
 وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ
 وَالْمُنْكَرِ ۚ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دوستان ، مَثَل ، گرفت

معنا	کلمه	ردیف
مانند	كَ	۵
...	إِتَّخَذَ، إِتَّخَذَتْ	۶
اگر، ای کاش	لَوْ	۷
می دانستند	كَانُوا يَعْلَمُونَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
.... داستان	مَثَل	۱
گرفتند	إِتَّخَذُوا	۲
به جای، غیر از	مِنْ دُونِ	۳
سرپرستان، ... جمع ولی	أَوْلِيَاءَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- مَثَلُ الَّذِينَ :

۲- إِتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ :

۳- كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ :

۴- إِتَّخَذَتْ بَيْتًا :

۵- لَبِثُ الْعَنْكَبُوتِ :

۶- لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۰۱ تا ۴۰۴ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه این آیه از سورة عنكبوت را کامل کنید.

۱- مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ

۲- كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا

... است که ... ای

۳- وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ

و ... سست‌ترین ... ، ... است؛

۴- لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

ج- از صفحه ۴۰۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

د- آخرین آیه سورة عنكبوت یکی از زیباترین و امیدبخش‌ترین آیات قرآن کریم است؛ این آیه و معنای آن را بنویسید و خوب است آن را حفظ کنید.

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

جایگاه زن در قرآن

به نظر شما، زن در قرآن کریم از چه جایگاهی برخوردار است؟ آیا برداشت‌هایی که شما از نقش و جایگاه زن دارید، با جایگاهی که قرآن معرفی می‌کند، یکسان است یا فرق می‌کند؟ توجه به مقام زن در قرآن کریم از آن رو اهمیت دارد که قرآن چنین حقایقی را زمانی درباره زنان بیان داشته که کاملاً با افکار آن دوران متفاوت بوده است. این مطالب به‌خوبی نشان می‌دهد که آنچه در قرآن آمده ریشه در علم الهی دارد و منطبق بر فطرت الهی و ثابت انسان است.

مقام زن در قرآن^۱

- ۱- جامعه از زن و مرد تشکیل یافته است. **حجرات ۱۳**
- ۲- ملاک برتری تقوای الهی است نه مرد یا زن بودن. **حجرات ۱۳**
- ۳- زن و مرد از فطرت یکسان انسانی برخوردارند. **روم ۳۰**
- ۴- ارزش کار زن و مرد یکسان است. **آل عمران ۱۹۵**
- ۵- زن و مرد هر دو مکلف و مسئول‌اند. **نساء ۱۲۴**
- ۶- وعده برخوردار شدن از سعادت کامل و بهشت به هر دو داده شده است. **نحل ۹۷- مؤمن ۴۰**
- ۷- زن استقلال اقتصادی دارد. **نساء ۳۲**
- ۸- زن همه‌جا در القاب و مزایای انسانی و ایمانی و کسب فضیلت و پاداش‌های اخروی، هم‌پایه مرد است. **احزاب ۳۵- حدید ۱۲ و ۱۸**
- ۹- وظیفه مهم نظارت همگانی در جامعه (امر به معروف و نهی از منکر) هم بر عهده مرد و هم بر عهده زن است. **توبه ۷۱**
- ۱۰- احترام به دختر در قرآن تأکید شده است. **نحل ۵۸ و ۵۹**
- ۱۱- خانه، محل آرامش و زن مدیر خانه است. **نحل ۸۰**
- ۱۲- در قرآن بر تعاون و احساس مسئولیت بین افراد خانواده، بسیار تأکید شده است. **تحریم ۶**
- ۱۳- قرآن، بیشتر زحمات مادران را به فرزندان یادآوری کرده است. **لقمان ۱۴**
- ۱۴- قرآن مردان را به معاشرت نیکو با زنان موظف می‌کند. **نساء ۱۹**

۱- برگرفته از کتاب «گذری بر قرآن» تألیف جعفر شیخ الاسلامی.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ
لَهِىَ الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَاذْ رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ
دَعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا
هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مِّنَّا وَيَتَخَفُّ
النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ
﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ
لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ
جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سورة الروم
تعداد آیات: ٦٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ غَلَبَتِ الرُّومُ ﴿٢﴾ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ
بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِي بِضْعِ سَنِينَ ﴿٤﴾ لِلَّهِ الْأَمْرُ
مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ ﴿٥﴾ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾
بَنَصْرِ اللَّهِ ﴿٧﴾ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ ﴿٨﴾ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفِلُونَ ﴿٧﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ﴿٨﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسَاءُوا السَّوَاءَ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُم مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ فَاَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

این آیه شریفه را بخوانید :

فَإِذَا رَكَبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ

عنکبوت ۶۵

همان‌طور که ملاحظه می‌کنید این آیه علامت وقف ندارد، اما از آنجا که به تدریج معنای برخی عبارات و جمله‌های قرآنی را درک می‌کنیم، خوب است در آخر هر جمله وقف کنیم. این روش به صحیح خواندن آیات و فهم بیشتر معنای آنها نیز کمک می‌کند.

معمولاً قبل از کلماتی مانند «فَ، وَ، ثُمَّ...» می‌توان وقف کرد.

اینک هر گروه با خواندن یک آیه، محلّ وقف را در جمله‌هایی که علامت وقف ندارد، مشخص کند.

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زندگی ، ظاهری ، افراد غافل

معنا	کلمه	ردیف
حیات، ...	حَیَاةٌ	۳
...	غَافِلُونَ	۴
معنا	کلمه	ردیف
تَخَلَّفَ نمی‌کند، خلاف نمی‌کند	لَا يُخَلِّفُ	۱
...	ظَاهِرًا	۲

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَعَدَ اللَّهُ :
- ۲- لَا يُخَلِّفُ اللَّهُ وَعْدَهُ :
- ۳- وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ :
- ۴- لَا يَعْلَمُونَ :
- ۵- وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ :
- ۶- هُمْ غَافِلُونَ :
- ۷- وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ :
- ۸- عَمَّا تَعْمَلُونَ :

۱- گاهی در جمله‌های منفی، حرف «بِ» می‌آید و معنای جمله را تأکید می‌کند؛ اما این حرف در فارسی معنا نمی‌شود.

۲- عَمَّا = عن + ما : از آنچه

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۰۴ تا ۴۱۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این عبارات و آیات قرآنی از سوره روم را کامل کنید.

۱- وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ

۲- وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

۳- يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

۴- وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غٰفِلُونَ ﴿٧﴾

۵- ... فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ... ﴿٦٠﴾

ج- از صفحه ۴۰۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آیه ای در صفحه ۴۰۶ قرآن کریم، آفرینش آسمان ها و زمین و گوناگونی زبان ها و رنگ های آدمیان را از آیات الهی برشمارده است. این آیه را همراه با ترجمه بنویسید. به نظر شما چرا چنین پدیده هایی از آیات الهی است؟

زبان ها و رنگ های گوناگون

متن :

ترجمه :

سایه قرآنی

۱- تکرار ضمیر گاهی برای تأکید معنای جمله است و می توان آن را در فارسی ترجمه نکرد.

سورة لقمان

تعداد
آیات

۳۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ هُدًى وَرَحْمَةً
لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ
لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٦﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا
كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَن فِي أُذُنِهِ قِرَافٌ ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧﴾
إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ﴿٨﴾
خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَّرَوْنَهَا ۚ وَالْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ
بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا
فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا
خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ ۚ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

اقامه می کنند ، رستگاران ، حکمت آموز ، یقین دارند

معنا	کلمه	ردیف
می پردازند	يُؤْتُونَ	۴
...	يُوقِنُونَ	۵
...	مُفْلِحُونَ	۶

معنا	کلمه	ردیف
این، آن	تِلْكَ	۱
...	حَكِيم	۲
....، برپا می کنند	يُقِيمُونَ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- آيَةُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ :

۲- هُدًى وَ رَحْمَةً لِلْمُحْسِنِينَ :

۳- يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ :

۴- وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ :

۵- هُمْ يَوقِنُونَ :

۶- أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ :

۱- خوب است در اینجا ضمیر «هَمْ» را به صورت «همان» معنا کرد.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۱۱ تا ۴۱۷ قرآن کریم را بخوانید.
ب- آیات ۱ تا ۵ سورة لقمان را معنا کنید.

۱- اَلَمْ تَرَ اَنَّكَ اٰتٰىكَ الْكِتٰبَ الْحَكِيْمَ ﴿٢﴾

الف لام میم ﴿١﴾

۲- هٰدٰى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣﴾

۳- الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُوْتُوْنَ الزَّكٰوةَ

۴- وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُوْنَ ﴿٤﴾

و

۵- اُولٰٓئِكَ عَلَىٰ هٰدٰى مِّن رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٥﴾

ج- از صفحه ۴۱۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۱۲ قرآن کریم پنجاهای جناب لقمان به فرزندش آمده است. این آیات، نکات و پیامهای قرآنی بسیار زیبا و مهمی دارد. با برخی از آنها در دوره ابتدایی نیز آشنا شده اید. یکی از این پیامها را انتخاب کرده همراه با معنا بنویسید.

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

دوران کودکی و نوجوانی من، دورانی پر فعالیت و پرفراز و نشیب بود. تحرک و جنب و جوش زیادی داشتم. به نظر خودم تحرک و بی‌قراری من بیشتر ناشی از یک حس حقیقت‌جویی بود، احساسی که مرا وادار می‌کرد همیشه به دنبال واقعیت بگردم و در زندگی فردی صادق باشم. در همان دوران تحصیل سفرهای زیادی به کشورهای اروپایی داشتم به طوری که تقریباً تمام اروپا را گشتم.

من به عنوان یک آلمانی دوستان زیادی داشتم که برخی از آنها مسلمان بودند. بعد از دریافت دیپلم برای ادامه تحصیل عازم ایتالیا شدم. تصمیم گرفتم که به تحصیل زبان عربی

بپردازم و در دانشگاه رم در رشته شرق‌شناسی ثبت نام کردم. با شروع درس‌های رشته زبان عربی صفحه جدیدی در زندگی من باز شد. از آنجایی که با یادگیری زبان عربی طبیعتاً با کتاب آسمانی مسلمانان قرآن کریم نیز آشنا شدم و برخی از دستورات آن را مطالعه کردم، متوجه شدم که اسلام خیلی کامل‌تر از آن چیزی بود که من تا به حال می‌پنداشتم، به همین خاطر سعی کردم تا آنجایی که می‌توانستم بیشتر بخوانم و تحقیق کنم؛ خصوصاً سعی کردم از نویسندگان مسلمان کتاب‌هایی به دست بیاورم. مطالعات من هر روز عمیق‌تر می‌شد و در همین حین نیز رابطه‌ام با مسلمانانی که به دین خودشان عمل می‌کردند بیشتر شد. تا اینکه یک زمان احساس کردم که دیگر به لحاظ قلبی مسلمان شده‌ام. اما خود را گول می‌زدم که این‌طور نیست. البته برایم کاملاً اثبات شده بود که اسلام دین واقعی است اما از اینکه اقرار به مسلمان بودن خویش کنم کمی ترس داشتم. بیشتر از همه اطمینان نداشتم که آیا طاقت گرفتن روزه را دارم یا نه؟ همچنین آیا شهامت لازم برای پوشیدن لباس و حجاب اسلامی را دارم یا نه؟ این دوران مصادف بود با ماه رمضان، با خود گفتم فرصتی است برای اینکه خودم را آزمایش کنم که آیا می‌توانم روزه بگیرم یا نه؟ و بدین ترتیب بود که درست در روز سوم ماه مبارک رمضان مسلمان شدم و به دین اسلام گرویدم و خدا را شاهد می‌گیرم که از آن روز به بعد حتی یک لحظه نیز از این عمل خود احساس پشیمانی نکرده‌ام. البته اضافه کنم که تا آن روز هنوز نمی‌دانستم که غربی‌های غیرمسلمان چقدر از اسلام دور هستند، در همان روز اول مسلمان شدنم، عده‌ای از دوستانم را از دست دادم و یک مدت برای آنان حکم دیوانه داشتم. بعد از آن با یک مسلمان مؤمن ازدواج کردم و در این حالت بود که اطرافیانم تا اندازه‌ای تغییرات مرا پذیرفتند،

شاید هم موفقیت‌های چشمگیر دانشگاهی‌ام در این امر بی‌تأثیر نبود، من به یاری خدا تمامی دوران تحصیل را با نمرات عالی سپری کردم دکترای خویش را از دانشگاه رم گرفتم. البته همسر من در این مسئله خیلی مرا یاری داد. در این میان مشکلات گذشته تا حدودی برطرف شده است و اطرافیان مرا به عنوان یک مسلمان پذیرفته‌اند. خانواده‌ام در آلمان برای اولین بار شاهد بودند که یک مرد مسلمان چقدر بیش از یک مرد غیرمسلمان به همسر خویش کمک می‌کند و یاور همسر خویش است و اینکه یک زن مسلمان به مراتب از یک زن غیرمسلمان از احترام و حقوق بیشتری برخوردار است.*

هدی (دورتا) ۱۹۹۲ ایتالیا

وَ إِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ

و هر زمان آیتی را که بر پیامبر (اسلام) نازل شده بشنوند،

تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ

چشم‌های آنها را می‌بینی که (از شوق) اشک می‌ریزد، به خاطر حقیقتی که دریافته‌اند،

يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

آنها می‌گویند: پروردگارا! ایمان آوردیم؛ پس ما را با گواهان بنویس.

مأثده ۸۳

* به نقل از کتاب رستاخیزی در تاریکی، تألیف سوسن صفاوردی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ
 إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ
 رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ
 وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي
 جُوفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ
 وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ
 وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ﴿٤﴾ ادْعُوهُمْ
 لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ
 فَاخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ ۚ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا
 أَخْطَأْتُمْ بِهِ ۚ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
 رَحِيمًا ﴿٥﴾ النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ ۚ وَأَزْوَاجُهُ
 أُمَّهَاتُهُمْ ۚ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ
 اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ
 أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٦﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ
وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾
لِيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ
وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ
الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ
وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَتِ
طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ
فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ
إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ آقْطَارِهَا ثُمَّ
سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّشُوا بِهَا إِلَّا سِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا
عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤَلُّونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آگاه ، پیامبر ، تبعیت کن ، پیروی نکن

معنا	کلمه	ردیف
... ، پیروی کن	إِتَّبِعْ	۵
... ، با خبر	خَبِّرْ	۶
مدافع و پشتیبان	وَكِيلْ	۷

معنا	کلمه	ردیف
...	نَبِئْ	۱
پیامبر اکرم (ص)	النَّبِئِ	۲
تقوا پیشه کن	إِتَّقِ	۳
اطاعت نکن ، ...	لَا تُطِيعْ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ:

۲- اتَّقِ اللَّهَ:

۳- وَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ:

۴- عَلِيمًا حَكِيمًا^۱:

۵- وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ:

۶- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ:

۱- هرگاه کلمه «حکیم» برای خدا به کار رود، می‌توان آن را به همان صورت «حکیم» معنا کرد. حکیم کسی است که همه کارهای او از روی حکمت، دانایی و درستی انجام می‌شود.

الف - خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۱۸ تا ۴۲۲ قرآن کریم را بخوانید.
ب - آیات ۱ تا ۳ سورة احزاب را معنا کنید.

۱- يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ :

۲- وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَ الْمُنَافِقِينَ :

۳- اِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿١﴾ :

۴- وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ :

۵- اِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيْرًا ﴿٢﴾ :

۶- وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ :

۷- وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾

و کافی است خدا برای ... (بودن).

ج - از صفحه ۴۲۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د - در آخرین آیه صفحه ۴۲۲ قرآن کریم، خداوند ویژگی های مردان و زنان مسلمان را برشمرده است و آنگاه آنها را به آموزش و پاداشی بزرگ نوید داده است. کسب کدام یک از این صفات را برای خود مهم تر و با ارزش تر می دانید. آنها را همراه با معنا بنویسید.

ویژگی هایی از مؤمنان

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۚ وَاعَدَ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَا أَيُّهَا
النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا
إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ
مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ
وَدَعِ أَزْوَاجَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ
مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ
تَعْتَدُونَهَا فَمِئَتُهُنَّ وَسَرْحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَا أَيُّهَا
النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا
مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا آفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عِمِكَ وَبَنَاتِ
عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالَكَ وَبَنَاتِ خَالَتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ
مَعَكَ وَامْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ
النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ قَدْ
عَلِمْنَا مَا فَضَّلْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ
لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٠﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

دعوت کننده ، گواه ، بشارت دهنده ، چراغ

معنا	کلمه	ردیف
...	داعی	۴
...	سراج	۵
روشنی بخش	مُنیر	۶
بشارت بده	بَشِّیر	۷

معنا	کلمه	ردیف
فرستادیم	أَرْسَلْنَا	۱
شاهد، ...	شَاهِد	۲
...	مُبَشِّر	۳
مژده دهنده		

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ :

۲- شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا :

۳- وَدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِه :

۴- وَسِرَاجًا مُنِيرًا :

۵- وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ :

۶- فَضْلًا كَبِيرًا :

۱- اِنَّا + نا = اِنَّا، اِنَّا : قطعاً ما

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۲۳ تا ۴۲۷ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات ۴۵ تا ۴۸ سورة احزاب را که در بزرگی و عظمت پیامبر اکرم (ص) است معنا کنید.

۱- يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَٰهِدًا وَّ مُّبَشِّرًا وَّ نَذِيرًا ﴿٤٥﴾

۲- وَدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَّ سِرَاجًا مُّنِيرًا ﴿٤٦﴾

و

۳- وَ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِاَنَّ لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾

و

۴- وَلَا تُطِيعِ الْكٰفِرِيْنَ وَ الْمُنٰفِقِيْنَ وَ دَعٰ اٰذِهُم

... .. و بگذرا از آزار و اذیت آنها

۵- وَ تَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ :

۶- وَ كَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾ : و کافی است خدا برای ... (بودن).

ج- از صفحه ۴۲۳ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در آیه ۴۰ سورة احزاب، خداوند به ما می آموزد که پیامبر بزرگ اسلام را با چه نام و صفتی بنامیم، این نام ها را شناسایی کنید و همراه با معنای آنها بنویسید. این دو صفت چه نکته مهمی را درباره پیامبر اعظم و دین اسلام روشن می سازد؟

پیامبر بزرگ اسلام

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

آقای شهريار پرهيزگار یکی از حافظان و قاریان ممتاز کشورمان است که شهرتی جهانی دارد. او کل قرآن کریم را به صورت ترتیل تلاوت کرده است؛ این ترتیل معمولاً از صدا و سیما به مناسبت های مختلف پخش می شود و نوارهای آن در مجموعه های مختلف تهیه شده است. در اینجا گزیده ای از شرح حال این حافظ و قاری موفق قرآن را، به قلم خود ایشان می خوانیم.

من در سال ۱۳۴۳ متولد شدم. از ده سالگی در جلسات قرآن شرکت می کردم یادگیری قرآن را ابتدا با روخوانی و سپس با قرائت ادامه دادم، به پیشنهاد پدرم همزمان با شرکت در جلسات قرائت، حفظ قرآن را نیز شروع کردم. حفظ قرآن آن قدر برای من لذت بخش بود که با لطف خدا در مدت سه سال موفق به حفظ کامل قرآن کریم شدم.

تاکنون در مسابقات داخلی و جهانی بسیاری شرکت کرده و معمولاً رتبه اول و یا دوم را به دست آورده ام؛ همچنین یک بار در مسابقات بین المللی کشور عربستان مقام اول جهانی حفظ کل قرآن را در بین تعداد زیادی از حافظان قرآن به دست آوردم. معمولاً در مسابقات بین المللی حفظ و قرائت قرآن که هر سال در ایران برگزار می شود عضو هیئت داوری هستم.

یکی از توفیقاتی که خداوند به من عنایت فرموده تلاوت کل قرآن به صورت ترتیل است. این تلاوت، بیش از حد انتظارم مورد استفاده مردم عزیز ایران قرار گرفته است.

من در دوران تحصیل، همراه با یادگیری قرآن، درس هایم را نیز می خواندم و اشتغال به قرآن نه تنها موجب عقب افتادن در درس هایم نشد، بلکه غالباً از نظر درس رتبه اول یا دوم کلاس را به دست می آوردم. پس از پایان تحصیلات متوسطه، در آزمون سراسری دانشگاه ها شرکت کردم و در رشته مهندسی کامپیوتر دانشگاه شهید بهشتی تهران قبول و در همین رشته فارغ التحصیل شدم. امیدوارم تمام دانش آموزان ایران در یادگیری قرآن موفق باشند، زیرا به نظر من تنها راه سعادت دنیا و آخرت روی آوردن به قرآن است.

امیدواریم شما نیز روزی از چهره های موفق کشور عزیزمان ایران باشید.

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَهُمْ سُبُلَنَا

وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

عنکبوت ۶۹

و کسانی که در راه ما بکوشند، قطعاً به راه های خود هدایتشان خواهیم کرد

و خدا همراه و یاور نیکوکاران است.

سورة سَبَأ

٥٤

تعداد
آیات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ
الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلْجُ
فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ
فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِنَا
السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عِلْمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ
مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ
ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٣﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا عَلَيْنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ أَلِيمٍ ﴿٥﴾ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
الْغَرِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ
يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

افترى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ
 أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَأْ نُخَسِّفْ
 بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطَ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ فِي ذَلِكَ
 لَآيَةٌ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا
 يَجِبَالُ أَوَّي مَعَهُ وَالطَّيْرُ وَآلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ ﴿١٠﴾ أَنْ اْعْمَلْ
 سَبِغًا وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرٌ ﴿١١﴾ وَلَسْلِمْنَا رِيحَ غُدُوها شَهْرٌ وَرَوَاحُها شَهْرٌ
 وَأَسْلَنَّا لَهُ عَيْنَ الْقَطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ
 رَبِّهِ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٢﴾
 يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ
 وَقُدُورٍ رَاسِيَتٍ اْعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ
 الشَّكُورُ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ
 إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَاتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ
 أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٤﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

خارج می شود ، می داند ، نازل می شود

معنا	کلمه	ردیف
...	يَنْزِلُ	۴
بالا می رود	يَعْرُجُ	۵
داخل می کند	يُولِجُ	۶

معنا	کلمه	ردیف
...	يَعْلَمُ	۱
فرو می رود	يَلِجُ	۲
...	يَخْرُجُ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ :

۲- وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا :

۳- وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ :

۴- وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا :

۵- يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ :

۶- وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ :

۷- وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۲۸ تا ۴۳۴ قرآن کریم را بخوانید.

ب- دو آیه اول و دوم سورة مبارکه سبأ را ترجمه کنید.

۱- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

۳- وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾

۲- وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ

۵- وَمَا يُخْرِجُ مِنْهَا

۴- يَعْلَمُ مَا يَلْبِغُ فِي الْأَرْضِ

۷- وَمَا يَعْرِجُ فِيهَا

۶- وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ

۸- وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾

ج- از صفحه ۴۳۱ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۳۱ قرآن کریم، خداوند خطاب به پیامبر اکرم می فرماید ما تو را برای همه مردم فرستادیم. این آیه را که بیانگر دعوت جهانی اسلام است یافته و همراه با معنای آن بنویسید.

یام قرآنی

متن :

ترجمه :

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِيُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ
فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ رَبِّي
إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا
مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾ وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَافُثُ
مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كََمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ﴿٥٤﴾

سورة فاطر
تعداد آیات ۴۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَكَةِ رُسُلًا أُولَىٰ
أَجْنَحَةٍ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبْعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ
لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ
يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآلَنَ تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾

آموزش مفاهیم

● ● ● فعالیت اول جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آفریننده ، روزی می دهد ، یاد کنید ، تردید

معنا	کلمه	ردیف
...	يَرْزُقُ	۴
بگیرید	اِتَّخِذُوا	۵
شک، ...	شَكَّ	۶

معنا	کلمه	ردیف
پدید آورنده	فَاطِر	۱
...	اُذْكُرُوا	۲
خالق، ...	خَالِق	۳

● ● ● فعالیت دوم معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- اَفِی اللّٰهِ شَكٌّ : ... (وجود) ... است؟!

۲- فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ :

۳- يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا :

۴- نِعَمَتَ اللّٰهِ عَلَیْكُمْ :

۵- هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ :

۶- يَرْزُقُكُمْ :

۷- فَاتَّخِذُوهُ :

۱- همان طور که می دانید «مِنْ» در جمله های سؤالی و منفی، معمولاً به صورت «هیچ» معنا می شود.

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۳۴ تا ۴۴۰ قرآن کریم را بخوانید.
ب- این عبارات و آیات قرآنی از سوره فاطر را ترجمه کنید.

۱- الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ... ﴿١﴾ :

۲- يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ :

۳- هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ :

۴- يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ :

۵- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَإِنْ تُوَفِّكَونَ ﴿٢﴾

... .. ، پس چگونه (با این حال) منحرف می شوید؟!

۶- إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ﴿٦﴾ :

ج- از صفحه ۴۳۶ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۳۶ قرآن کریم، خداوند می فرماید همه مردم نیازمند خدا هستند و تنها اوست که از همه چیز بی نیاز است. این آیه شریفه را یافته و همراه با معنای آن بنویسید. چه خوب است این گونه آیات را که بیانگر اعتقادات ارزشمند ماست و می تواند ما را در همه مراحل زندگی به راه راست و درست الهی راهنمایی کند، حفظ کنیم و همیشه به خاطر داشته باشیم.

خدای بی نیاز، انسان نیازمند

پایام قرآنی

متن :

ترجمه :

قرآن بخوان

با تو کر خواهی سخن گوید خدا، قرآن بخوان
 «رَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِلاً» ندای رحمت است
 تا شود روح تو با حق آشنا، قرآن بخوان
 ای بشر! یاد خدا، آرامش دل می دهد
 می دهد «قرآن» به جان دل صفا، قرآن بخوان
 در دمنان را بود «قرآن» دوا، قرآن بخوان
 تا که ایمن باشی از این دام ها، قرآن بخوان
 تا که توفیق عمل یابی، بسا قرآن بخوان
 چون بود «قرآن» حسان! برنامه عمر بشر

حبیب الله چاپچیان (حسان)

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى
ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ﴿٤٥﴾

سورة يس
تعداد آیات ۸۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَس ۝۱ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ۝۲ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝۳
عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝۴ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۝۵ لِتُنذِرَ قَوْمًا
مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ۝۶ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ
أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝۷ إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا
فَهِيَ إِلَىٰ الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ ۝۸ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ
سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۝۹
وَسَاءَ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝۱۰
إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ فَبَشِّرْهُ
بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ۝۱۱ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ
مَا قَدَّمُوا وَءَاثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ۝۱۲

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ
﴿١٣﴾ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ
فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا
رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوا إِنَّا نَطِيرُنَا بِكُمْ لَيْنَ لَمْ تَنْتَهُوا لِنَرْجُمَنَّكُمْ
وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ
إِئْنِ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا
الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَلْقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾
اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلْكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِي
لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ ءَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ
ءَالِهَةً إِنْ يُرِدِنِ الرَّحْمَنُ بُضْرًا لَّا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا
وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّي إِذَا لَفَى ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّي ءَامَنْتُ
بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلَيْتَ قَوْمِي
يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

عبادت می‌کنم ، راه یافتگان ، شهر ، تبعیت کنید ، پدید آورد ، مرد

معنا	کلمه	ردیف
هدایت شدگان، ...	مُهْتَدُونَ	۵
...	أَعْبُدُ	۶
...	فَطَرَ	۷
بازگردانده می‌شوید	تُرْجَعُونَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
...	مَدِينَةَ	۱
...	رَجُل	۲
...، پیروی کنید	اتَّبِعُوا	۳
درخواست می‌کند	يَسْأَلُ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- قَالَ يَلْقَوْمٍ^۱ : ۲- اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ :

۳- لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا : ۴- وَهُمْ مُهْتَدُونَ :

۵- وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ : ۶- قُلِ اللَّهُ أَعْبُدُ :

۷- فَطَرَتِ اللَّهُ^۲ : ۸- الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا :

۹- ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ :

۲- در اینجا «اللَّهُ» را «الهی» معنا کنید.

۱- یا قوم = یا قومی : ای قوم من

الف- خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۴۰ تا ۴۴۵ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه این آیات از سوره مبارکه «یس» را کامل کنید.

۱- وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى

و ... از دورترین نقطه ... ی شتابان!

۲- قَالَ يَقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿۲۰﴾ :

۳- اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا :

۴- وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿۲۱﴾ :

۵- وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي

و چرا من ... را که ... ؟!

۶- وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۲۲﴾ : ...

ج- از صفحه ۴۴۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۴۴ قرآن کریم، خداوند یادآوری می کند که ای فرزندان آدم مگر من با شما عهد نبستم که شیطان را عبادت و اطاعت نکنید و مرا عبادت کنید که راه راست و درست همین است. این دو آیه را یافته و حداقل یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

سوره قرآنی

متن :

ترجمه :

راه راست

۱- در اینجا «لَا أَعْبُدُ» را به صورت «عبادت نکنم» معنا کنید. ۲- فَطَرَنِي = قَطَرَ + ن + ی : پدید آورد (آفرید) مرا

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٢﴾ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿١٠٤﴾
 قَدْ صَدَّقْتَ الرُّيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ
 هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا
 عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَاهُ
 بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَاقَ
 وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَّا
 عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ
 الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَءَاتَيْنَاهُمَا
 الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
 ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَامٌ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ
 ﴿١٢٠﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ
 لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
 الْخَلْقِينَ ﴿١٢٥﴾ اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾

آموزش معانی

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

بشارت دادیم ، درود ، جزا می دهیم ، برکت دادیم

معنا	کلمه	ردیف
.... پاداش می دهیم	نَجْزَى	۴
آن دو	هُمَا، هِما	۵

معنا	کلمه	ردیف
سلام، ...	سَلَام	۱
...	بَشَرْنَا	۲
...	بَارَكْنَا	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ :

۲- نَجَزَى الْمُحْسِنِينَ :

۳- عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ* :

۴- وَبَشَرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ :

۵- نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ :

۶- وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا :

* نکته : در این ترکیب اولاً ضمیر «نا» در آخر معنا می شود و ثانیاً کلمه «مُؤْمِنِينَ» را مفرد معنا می کنیم؛

یعنی به جای «بندگان ما مؤمنان» می گوئیم : «بندگان مؤمن ما»

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۴۶ تا ۴۵۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- آیات ۱۰۹ تا ۱۱۳ سوره صافات را ترجمه کنید.

۱- سَلِّمْ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿١٠٩﴾

.....

۲- كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾

.....

۳- إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾

.....

۴- وَبَشِّرْهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾

.....

۵- وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ

.....

۶- وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾

و ... (برخی) ... و (برخی) آشکارا به خودشان ... بودند

ج- از صفحه ۴۵۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- آیا می‌دانید که خوب است در پایان هر گفت و گو، کلاس درس، جلساتی که با دوستان و خویشاوندان خود داریم و ... سه آیه آخر سوره صافات را بخوانیم.

در این آیات ابتدا پروردگار بزرگ را از هر گونه نقص یا تصوّر نادرستی پاک و منزّه می‌دانیم، آنگاه بر پیامبران او درود می‌فرستیم و در آخر بیان می‌کنیم که هر گونه حمد و سپاس مخصوص پروردگار جهانیان است. به این ترتیب، گفت‌وگوی خود را که معمولاً با خطا و لغزش همراه است با این سخنان حق و درست، پایان می‌بخشیم. این سه آیه را همراه با معنا بنویسید، سعی کرده آنها را حفظ کنید و در پایان هر کاری بخوانید.

پایان نیک سخن

متن :

ترجمه :

پایان قرآنی

هر فردی که قرآن کریم را بخواند و بتواند کلمات قرآن را برای خود ترجمه کند، معانی آیات را متوجه می‌شود، ولی بعضی از آیات را افراد متخصص در قرآن باید توضیح بیشتری بدهند تا ابعاد مختلف آن بیشتر معلوم شود. به کتاب‌هایی که آیات قرآن را ترجمه کرده و درباره آن توضیحات بیشتری مانند، دلائل نزول آن آیه یا سوره، زمان نزول و معانی و مقصود آیات با توجه به سایر آیات و سخنان پیشوایان دین آورده‌اند، کتاب تفسیر قرآن گفته می‌شود. در جهان اسلام تاکنون برای قرآن حدود پانصد تفسیر نوشته شده است که برخی از آن تفاسیر به بیست و سی جلد می‌رسد.

یکی از تفسیرهای بسیار خوب، تفسیر نمونه نام دارد که با همکاری جمعی از دانشمندان و زیر نظر آیت الله مکارم شیرازی در ۲۷ جلد تألیف شده است.

سوره بقره آیه ۲۰۸

این تفسیر برای شما حداقل به دو گونه قابل استفاده است.

- ۱- با توجه به آیه و سوره‌ای که می‌خواهید مطالعه کنید به تفسیر آن سوره در تفسیر نمونه مراجعه می‌نمایید. مثلاً برای مطالعه بیشتر درباره سوره آل عمران می‌توانید به جلد دوم و سوم تفسیر نمونه مراجعه کنید.
- ۲- اگر موضوع خاصی در نظر دارید که می‌خواهید درباره آن از قرآن استفاده بیشتری کنید باید به فهرست موضوعی تفسیر نمونه مراجعه نمایید و از فهرست موضوعی، موضوع خاصی را که در نظر دارید پیدا کنید. روش کار با فهرست موضوعی بدین شکل است.

شما برای پیدا کردن هر مطلب نخست به فهرست الفبایی که در آغاز کتاب «فهرست موضوعی تفسیر نمونه» است مراجعه کنید و شماره صفحه‌ای را که در مقابل آن موضوع نوشته شده در نظر بگیرید، بعد همان صفحه را در همان کتاب فهرست موضوعی پیدا کنید، در آنجا عناوین زیادی می‌بینید که درباره مطلب مورد نظر شماست و جای آن در یکی از جلد‌های ۱ تا ۲۷ تفسیر نمونه با ذکر صفحات دقیقاً روشن شده است.

مثلاً می‌خواهید بدانید در مورد «شیطان» در قرآن مجید و در ۲۷ جلد تفسیر نمونه چه مطالبی آمده است.

کلمه شیطان را در فهرست الفبایی و در حرف «ش» پیدا می کنید، می بینید در مقابل آن صفحه ۱۳۷ نوشته شده است. بعد صفحه ۱۳۷ را باز می کنید، می بینید عناوین زیادی در حدود ۵۵ موضوع در تفسیر نمونه از قرآن کریم درباره شیطان آمده است.

مانند :

موضوع	جلد	صفحه
۱ آیا شیطان فرشته بود؟	۱۲	۴۶۵
۲ آیا ابلیس از «جن» است؟	۱۲	۴۶۲
۳ خداوند شیطان را شیطان نیافرید.	۱	۱۹۳
۴ چرا شیطان را «خناس» می گویند؟	۲۶	۱۸۹
۵ چرا از «شیطان رجیم» به خدا پناه می بریم؟	۱۱	۳۹۹

هنگامی که به آن آدرس ها دقیقاً مراجعه کنید، کل مطالب مربوط به موضوع شیطان را پیدا خواهید کرد و این برای صرفه جویی در وقت و رسیدن به مقصود بسیار مفید و مؤثر است. خوب است شما نیز با کمک دبیر قرآن خود و با استفاده از فهرست موضوعی تفسیر نمونه و جلد های مختلف تفسیر نمونه، این کار را عملاً انجام دهید.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

یوسف ۲

ما قرآن را به زبان عربی نازل کردیم تا در آن اندیشه کنید.

خواندن در گروه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ﴿١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ﴿٢﴾
 كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا وَلَاتْ حِينَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾ وَعَجَبُوا
 أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾
 أَجْعَلُ الْإِلَهَةَ الْهَآ وَاحِدًا إِنْ هَذَا إِلَّا شَيْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ
 مِنْهُمْ أَنْ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهِتِكُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا شَيْءٌ يُرَادُ
 ﴿٦﴾ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ ﴿٧﴾
 أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا
 عَذَابٍ ﴿٨﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ﴿٩﴾ أَمْ
 لَهُمْ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ
 ﴿١٠﴾ جُنْدُ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
 قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ
 وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ ﴿١٣﴾ إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ
 فَحَقَّ عِقَابٌ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنْظُرُ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا
 مِنْ فَوَاقٍ ﴿١٥﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْنَآ قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾

اصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْاَيْدِ إِنَّهُ اَوَّابٌ ﴿١٧﴾
 اِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِشْرَاقِ ﴿١٨﴾ وَالطَّيْرَ
 مُحْشَوْرَةً كُلٌّ لَّهُ اَوَّابٌ ﴿١٩﴾ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَءَاتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ
 وَفَصَّلَ الْخِطَابِ ﴿٢٠﴾ وَهَلْ اَتَاكَ نَبِيُّ الْخَصْمِ اِذْ تَسَوَّرُوا
 الْمِحْرَابَ ﴿٢١﴾ اِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ
 خَصْمَانِ بَغَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ
 وَاهْدِنَا اِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ اِنَّ هَذَا اَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً
 وَلِيَ نَعْجَةً وَاحِدَةً فَقَالَ اَكْفَلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ
 لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعَجَتِكَ اِلَى نِعَاجِهِ وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ
 لِيَبْغِيَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ اِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 وَقَلِيْلٌ مَّا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ اَنْمَا فُتِنَهُ فَاَسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا
 وَاَنَابَ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرْنَا لَهُ ذٰلِكَ وَاِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفٰى وَحُسْنَ مَّآبٍ
 ﴿٢٥﴾ يٰدَاوُدُ اِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيْفَةً فِى الْاَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ
 بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اِنَّ الَّذِيْنَ يَضِلُّوْنَ
 عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

تبعیت نکن ، راه ، هوی و هوس ، جانشین

معنا	کلمه	ردیف
...	هَوٰی	۴
گمراه می کند	يُضِلُّ	۵
... ، جمع : سُبُل	سَبِيل	۶

معنا	کلمه	ردیف
خلیفه ، ...	خَلِيفَة	۱
حکم کن، قضاوت کن	أَحْكَمْ	۲
... ، پیروی نکن	لَا تَتَّبِعْ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- یلداوُدُ:

۲- اِنَّا جَعَلْنٰكَ:

۳- خَلِيفَةً فِی الْاَرْضِ:

۴- فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ:

۵- وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰی:

۶- فَيُضِلَّكَ:

۷- عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ:

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۵۳ تا ۴۵۸ قرآن کریم را بخوانید.
ب- ترجمه آیه ۲۶ سورة «ص» را کامل کنید.

۱- يٰلٰدَاوُدُ اِنَّا جَعَلْنٰكَ خَلِيفَةً فِى الْاَرْضِ :

۲- فَاَحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ :

۳- وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰى :

۴- فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ :

۵- اِنَّ الَّذِيْنَ يَضِلُّوْنَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ : گمراه شدند

۶- لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ :

۷- بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾

زیرا فراموش کردند را

ج- از صفحه ۴۵۵ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۵۵ قرآن کریم، خداوند قرآن را کتابی معرفی می کند که دارای خیر و برکت بی پایان است و از ما می خواهد که در آیات آن تدبّر کنیم. این آیه را یافته و آن را همراه با معنا بنویسید. با یاد این آیه سعی کنید که همیشه قرآن را با اندیشه و تدبّر در معنای آیات بخوانید.

تدبّر در آیات قرآن

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
 أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
 ﴿١٣﴾ قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٤﴾ فَأَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ
 قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ
 النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ﴿١٦﴾ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ يَعْبُدُونَ
 وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ
 لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادَ ﴿١٧﴾ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ
 أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ
 ﴿١٨﴾ أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ
 ﴿١٩﴾ لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرْفٌ مَبْنِيَّةٌ
 تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ
 ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيَجُ فَرْتَهُ مُصْفَرًّا
 ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٢١﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

سخن ، عبادت می کنند ، هدایت کرد ، اجتناب کردند از ، تبعیت می کنند

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
.... گفتار	قَوْل	۵ دوری کردند از	اجْتَنَبُوا	۱
.... پیروی می کنند	يَتَّبِعُونَ	۶	...	يَعْبُدُونَ	۲
...	هَدَى	۷	باز گشتند	اَنَابُوا	۳
خردمندان	اُولُوا الْاَلْبَابِ	۸	گوش می دهند به	يَسْتَمِعُونَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ :
- ۲- اَن يَّعْبُدُوها^۱ :
- ۳- اَنَابُوا اِلَى اللّٰهِ :
- ۴- لَهُمُ الْبُشْرٰى :
- ۵- فَبَشِّرْ عِبَادِ^۲ :
- ۶- يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ :
- ۷- فَيَتَّبِعُونَ اَحْسَنَهٗ :
- ۸- هَدٰىهُمْ اللّٰهُ :

۲- عباد = عبادی : بندگان من

۱- اَن يَّعْبُدُوها = اَن + يَعْبُدُونَ + ها : که عبادت کنند آن را

۳- هَدٰىهُمْ = هَدٰى + هُم

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۵۸ تا ۴۶۷ قرآن کریم را بخوانید.
ب- آیات ۱۷ و ۱۸ سوره زمر را معنا کنید.

۱- وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا

۲- وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ :

۳- لَهُمُ الْبُشْرَى :

۴- فَبَشِّرْ عِبَادِ ۚ : ﴿۱۷﴾

۵- الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ

۶- أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ :

۷- وَأُولَٰئِكَ هُمُ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿۱۸﴾ : و ... همان ...

ج- از صفحه ۴۶۲ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی را انتخاب و معنا کنید.

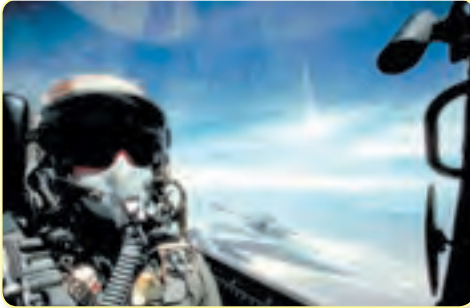
د- در صفحه ۴۶۲ قرآن کریم آمده است: آیا خداوند برای دفاع و حمایت از بنده اش کافی نیست؟! این کلام قدرت آفرین و امیدبخش را یافته، همراه با معنای آن بنویسید و همیشه آن را به خاطر داشته باشید!

فقط خدا !

متن :

ترجمه :

سوره قرآنی

آیا شما تاکنون فضانوردان و کوهنوردان را با لباس مخصوصشان دیده‌اید؟ به نظر شما چرا آنان، این لباس مخصوص را، که در پشت آن کیسه‌ای از اکسیژن است، می‌پوشند؟ و اگر آن کیسه اکسیژن همراه آنان نباشد، چه اتفاقی می‌افتد؟ شاید در هواپیما زمانی که مهماندار توضیح می‌دهد که اگر در داخل

هواپیما اختلالی در تنفس شما پیش آمد، ماسک در اختیار شما قرار می‌گیرد، توجه شما جلب شده باشد. از زمانی که انسان سفرهای آسمانی همچون سفر به کره ماه را آغاز کرد، متوجه شد که هر چه از زمین دورتر شود و به طرف بالا برود اکسیژن کمتر می‌شود و نفس کشیدن مشکل می‌گردد تا جایی که اگر در ارتفاعات بالاتر، کیسه اکسیژن همراه او نباشد دچار خفگی خواهد شد. از پرواز انسان به سوی آسمان بیش از یکصد سال هم نمی‌گذرد و آگاهی نداشتن از این پدیده مهم باعث قربانی شدن افراد زیادی در ابتدای پیدایش بالن‌ها و هواپیماها گردید. از این رو در هواپیماهای پیشرفته امروزی دستگاه‌های تنظیم فشار هوا و اکسیژن قرار داده شده است. شاید برای شما جالب باشد که بدانید موضوع کمبود اکسیژن در ارتفاعات و تنگی نفس را قرآن کریم ۱۴۰۰ سال پیش خبر داده است: ^۱

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ

هرکس را خداوند اراده کند که هدایتش کند، سینه‌اش را در جهت فهم حقایق اسلام آماده ساخته و گسترش می‌دهد.

وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا

و هرکس را خداوند اراده کند که به حال خود واگذارد تا گمراه و سرگشته شود، سینه‌اش را تنگ و فشرده و مضطرب می‌سازد.

كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ

گویی در حال پرواز و صعود به آسمان است.

انعام ۱۲۵

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِيَةً مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

سورة غافر
تعداد آیات ۸۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرُكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾

رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ
صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَفِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ
يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقَتِكُمْ
أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾ قَالُوا
رَبَّنَا آمَنَّا أَثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا أَثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا
فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ
وَحَدَّهِ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُونَ فَالْحُكْمُ لِلَّهِ
الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ
السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ فَادْعُوا اللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ
ذُو الْعَرْشِ يُلْقَى الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ هُمْ بَرْزُوتٌ لَا يَخْفَى عَلَى
اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

آمرزنده ، قبول کننده ، قبول می کند ، بازگشت ، فروفرستادن ، کیفر

معنا	کلمه	ردیف
.... مجازات	عِقَاب	۵
صاحب، دارای	ذو، ذا، ذی	۶
نعمت فراوان	طَوَّل	۷
.... می پذیرد	يَقْبَلُ	۸

معنا	کلمه	ردیف
نازل کردن، ...	تَنْزِيل	۱
...	غَافِر	۲
پذیرنده، ...	قَابِل	۳
توبه، ...	تَوْب، تَوْبَة	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- تَنْزِيلُ الْكِتَابِ :

۲- مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ :

۳- غَافِرِ الذَّنْبِ :

۴- قَابِلِ التَّوْبِ :

۵- شَدِيدِ الْعِقَابِ :

۶- ذِي الطَّوْلِ :

۷- إِلَيْهِ الْمَصِيرُ :

۸- يَقْبَلُ التَّوْبَةَ :

الف- خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۶۷ تا ۴۷۱ قرآن کریم را بخوانید.
ب- آیات ۱ تا ۳ سوره غافر را ترجمه کنید.

۱- حم

۲- تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

۳- غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ

۴- شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ

... (کننده)، ...

۵- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ :

۶- إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

ج- از صفحه ۴۶۸ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د- در صفحه ۴۶۸ قرآن کریم آمده است که فقط خدا را بخوانیم، در حالی که دین خود را برای او خالص می کنیم؛ یعنی سعی می کنیم همه کارهای خود را برای خدا و رضایت او انجام دهیم. این عبارت را یافته و همراه با معنا بنویسید.

فقط برای خدا

سوره قرآنی

متن :

ترجمه :

إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
 إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
 دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ
 وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ
 أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ
 خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآَنِي تُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾
 كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ
 ﴿٦٣﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً
 وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
 ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ
 ﴿٦٤﴾ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ
 الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ
 أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي
 الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

آموزش مفاهیم

فعالیت اول

جدول زیر را کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

شکل داد ، غذاهای پاک ، صورت ها ، بنا

معنا	کلمه	ردیف
...	صَوَّرَ	۵
....، جمع صَوْرَة	صُورَ	۶
...	طَيَّبَات	۷
برقرار و پرخیر است	تَبَارَكَ	۸

معنا	کلمه	ردیف
بخوانید	أَدْعُوا	۱
(تا) پاسخ دهم	أَسْتَجِبْ	۲
جایگاه امن	قَرَار	۳
....، سرپناه	بِنَاء	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- اُدْعُونِي :

۲- اَسْتَجِبْ لَكُمْ :

۳- صَوَّرَكُمْ :

۴- فَاحْسَنَ صُورَكُمْ :

۵- وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ :

۶- فَتَبَارَكَ اللَّهُ :

الف - خواندن روزانه قرآن کریم : هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۴۷۲ تا ۴۷۶ قرآن کریم را بخوانید.
ب - این عبارات قرآنی از سورة غافر را ترجمه کنید.

۱- وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ... ﴿۶۰﴾

۲- اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً

۳- وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

و

۴- ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ

این ... است: ...

۵- فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿۶۴﴾

ج - از صفحه ۴۷۴ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت ساده قرآنی انتخاب و معنا کنید.

د - در آیات صفحه ۴۷۴ قرآن کریم، خدای مهربان، همه بندگان خود را دعوت می کند تا دست نیاز به سوی آن خالق بی نیاز بلند کرده تا خواست آنها را اجابت کند. این عبارت کوتاه، زیبا و امیدبخش را همراه با معنا بنویسید، همیشه آن را زمزمه کرده و به مفهوم آن توجه داشته باشید.

بار عام الهی

متن :

ترجمه :

پایه نهم
درس ۱۱۸
انسان باقرآن
در خانه

آزمایش

۱- سرانگشت خود را کمی جوهری کنید و سپس روی کاغذ فشار دهید. از چند نفر از دوستان خود نیز بخواهید تا این کار را انجام دهند.

۲- با استفاده از ذره بین، اثر انگشت های یکدیگر را با هم مقایسه کنید.

۳- آیا تفاوتی بین اثر انگشت ها مشاهده می کنید؟

بر روی کره زمین بیش از شش میلیارد نفر انسان زندگی می کنند ولی خطوط سرانگشتان هیچ کدام از آنها شبیه به هم نیست، حتی دوقلوها!

شاید برای شما جالب باشد که بدانید چهارده قرن پیش، قرآن از این راز دقیق آفرینش خبر داده است. روزی شخصی از پیامبر اکرم (ص) پرسید: خداوند چگونه ما را در روز قیامت زنده خواهد کرد؟ خداوند در پاسخ آن شخص، سوره قیامت را بر پیامبر نازل کرد. در یکی از آیات این سوره چنین می خوانیم:

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ

آیا انسان می پندارد که ما هرگز استخوان های او را جمع نخواهیم کرد؟!

بَلَىٰ قَلِيلٌ عَلَىٰ أَنْ نُنْشِئَ بَنَانَهُ

ما حتی قادریم که سرانگشتان او را هم درست کنیم.

قیامت ۳ و ۴

یعنی روز قیامت که خداوند مردگان را زنده می کند، نه تنها آفرینش مجدد انسان ها برایش آسان است؛ بلکه ویژگی های مخصوص هر شخص را نیز بازسازی می کند. قرآن از میان همه این ویژگی ها، به خطوط سرانگشتان اشاره کرده است که پیچیدگی و ظرافت آنها بسیار زیاد است. بدین گونه، قرآن از موضوعی خبر داده که برای مردم آن زمان کاملاً نامشخص بوده است، حدود ۱۵۰ سال است که دانشمندان به این راز پی برده اند و پلیس به این وسیله، تبهکارانی را که اثر انگشتشان در محل وقوع جرم باقی مانده است پیدا می کند؛ زیرا این روش یکی از مطمئن ترین راه ها برای شناسایی مجرمان است.

نیایش

دعای ختم قرآن از امام علی علیه السلام

اَللّٰهُمَّ اشرحْ بِالْقُرْآنِ صَدْرِي

خدایا، با قرآن سینه‌ام را فراخ کن و به من شرح صدر بده

وَاسْتَعْمِلْ بِالْقُرْآنِ بَدَنِي

و بدنم را در راه قرآن به کار بینداز

وَنَوِّرْ بِالْقُرْآنِ بَصْرِي

و با قرآن چشم مرا نورانی کن

وَاطْلِقْ بِالْقُرْآنِ لِسَانِي

و زبانم را به وسیله قرآن گویا کن

وَاعِنِّي عَلَيْهِ مَا أَبْقَيْتَنِي

و تا وقتی زنده‌ام مرا در استفاده و ترویج قرآن یاری فرما

فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ

چرا که هیچ دگرگونی و نیرویی نیست جز به دست تو.

فهرست کلمات

سال هفتم و هشتم

اجتناب کردند از، دوری کردند از	اجْتَنَبُوا ۸/۱۱
پاداش	أَجْر ۷/۲
قرار ده	إِجْعَل ۷/۵
کسی، یکتا، یگانه	أَحَد ۷/۸
بهتر، بهترین	أَحْسَن ۷/۸
نیکو ساخت	أَحْسَن ۸/۵
نیکی کن	أَحْسِن ۸/۵
حکم کن، قضاوت کن	أُحْكَمْ ۸/۱۱
	أَخ، أَخُو،
برادر	أَخَا، أَخِي ۷/۲
بخوانید	أُذْعُوا ۸/۱۲
وقتی که، هنگامی که	إِذْ ۷/۸
یاد کنید	أُذْكُرُوا ۸/۹
اجازه	إِذْن ۷/۴
برو	إِذْهَبْ ۷/۹
رحم و مهربانی کن	إِرْحَمْ ۷/۱۲
فرستاد	أَرْسَلَ ۸/۲
فرستادیم	أَرْسَلْنَا ۸/۸
زمین	أَرْض ۷/۱
رکوع کنید	ارْكَعُوا ۷/۱۲
(نا) پاسخ دهم	أَسْتَجِبْ ۸/۱۲
سجده کنید	أَسْجُدُوا ۷/۱۲
اسم، نام	إِسْم ۷/۱
شکر می کنم	أَشْكُرُ ۸/۴
صبور و شکیبا باش	إِصْبِرْ ۷/۱۰

ء

ءاباء *	۷/۲
ءات	۷/۸
ءاتوا	۷/۱۲
ءائینا	۷/۱۰
ءاخِرَة	۷/۷
ءامَنَّا	۸/۶
ءامَنوا	۷/۱۱
ءایات	۷/۱
پدران، جمع آب	
بیخش، بده	
بپردازید	
بخشیدیم به، دادیم به	
آخرت، قیامت	
ایمان آوردیم	
ایمان آوردند	
آیات، نشانه ها	

الف

أ	۸/۳
أَيْمَة	۸/۵
أَب، أَبُو،	
أَبَا، أَبِي	۷/۱۰
أَبواب	۷/۵
إِتَّبِع	۸/۸
إِتَّبِعُوا	۸/۱۰
إِتَّخَذَ،	
إِتَّخَذَتْ	۸/۶
إِتَّخَذُوا	۸/۶
إِتَّخَذُوا	۸/۹
إِتَّقِ	۸/۸
إِتَّقُوا	۸/۳
آیا	
امامان، پیشوایان، جمع امام	
پدر، جمع : آباء	
درها، جمع باب	
تبعیت کن، پیروی کن	
تبعیت کنید، پیروی کنید	
گرفت	
گرفتند	
بگیرید	
تقوا پیشه کن	
تقوا پیشه کنید	
تقوا داشته باشید	

* این کلمه اولین بار در کتاب سال هفتم، درس دوم آمده است.

من	۷/۹	أَنَا	اطاعت کنید، پیروی کنید	۸/۳	أَطِيعُوا
بازگشتند	۸/۱۱	أَنَابُوا	عبادت می‌کنم	۸/۱۰	أَعْبُدُ
رویاندم	۸/۳	أَبْتَنَّا	عبادت کن	۷/۳	أُعْبُدْ
تو	۷/۲	أَنْتَ	عبادت کنید	۷/۲	أُعْبُدُوا
شما	۷/۴	أَنْتُمْ	عمل می‌کنم	۸/۴	أَعْمَلُ
نازل کرد، فروفرستاد	۷/۸	أَنْزَلَ	درختان انگور، جمع عَنَب	۷/۶	أَعْنَاب
فرو فرستادیم، نازل کردیم	۷/۳	أَنْزَلْنَا	بیمارز	۷/۱۲	إِغْفِرْ
بخشیدی، نعمت دادی	۸/۴	أَنْعَمْتَ	انجام دهید	۷/۱۲	إِفْعَلُوا
فقط	۷/۲	إِنَّمَا	رستگار شد	۸/۱	أَفْلَحَ
وحی کرد	۷/۶	أَوْحَى	به پا دارید	۷/۱۲	أَقِيمُوا
آنها	۷/۱۱	أُولَئِكَ	بیشتر	۷/۱	أَكْثَرُ
خرمدندان	۸/۱۱	أُولُوا الْأَلْبَابِ	مگر	۷/۱	إِلَّا
سرپرستان، دوستان، جمع وَلِيٍّ	۸/۶	أَوْلِيَاءَ	به، به سوی	۷/۲	إِلَى
خانواده	۷/۹	أَهْلَ	که، چیزی که، کسی که	۸/۴	أَلَّتِي

ب

به، با	۷/۱	بِـ	رنگ‌ها، جمع لَوْن	۷/۶	أَلْوَان
برکت دادیم	۸/۱۰	بَارَكْنَا	معبود، خدا	۷/۲	إِلَه
باطل، بوج و بیهوده	۷/۷	بَاطِلٌ	الله، خدای یگانه	۷/۱	أَللَّهِ
دریا	۸/۴	بَحْرٌ	پیامبر اکرم (ص)	۸/۸	أَلْتَّبِعِي
خشکی، صحرا	۸/۴	بَرٌّ	دردناک	۷/۵	أَلِيمٌ
بشر، انسان	۷/۱	بَشَرٌ	یا، آبا	۷/۲	أَمٌ
		بُشْرٌ	کار، فرمان	۷/۳	أَمْرٌ
بشارت دهنده، بشارت	۸/۲	بُشْرَى	کار، جمع امور	۷/۹	أَمْرٌ
بشارت ده	۸/۸	بَشَرٌ	راستگو و درستکار،	۸/۳	أَمِينٌ
بشارت دادیم	۸/۱۰	بَشَرْنَا	مورداعتماد		
بینا	۷/۹	بَصِيرٌ	که، اینکه	۸/۴	أَنْ
بنا، سرپناه	۸/۱۲	بِنَاءٌ	اگر، نه، نیست	۸/۳	إِنْ
خانه‌ها، جمع بَيْت	۷/۶	بُيُوتٌ	قطعاً	۷/۱	إِنَّ
			که، اینکه، قطعاً	۷/۷	أَنَّ

ت - ث

تَبَارَكَ	۸/۱۲	برقرار و بر خیر است
تَتَّقُونَ	۸/۳	تقوا پیشه می کنید، تقوا دارید
تَرْجِعُونَ	۸/۱۰	بازگردانده می شوید
تَعَالَى	۸/۴	برتر است
تَعْقِلُونَ	۷/۲	اندیشه می کنید
تَعْمَلُونَ	۷/۳	عمل می کنید، انجام می دهید
تَقْوَى	۷/۱۰	تقوا، پرهیزکاری
تِلْكَ	۸/۷	این، آن
تَنْزِيل	۸/۱۲	نازل کردن، فروفرستادن
تَوْب		
تَوْبَةٌ	۸/۱۲	توبه، بازگشت
تَوَكَّل	۷/۳	توکل کن
ثَمَرَات	۷/۶	میوه ها، جمع ثمره

حَسَن

۷/۱۱	نیکو، خوب
۷/۱	حق، درست
۸/۷	حکمت آموز، حکیم
۷/۵	سپاس و ستایش
۸/۷	حیات، زندگی

حَقّ

حَكِيم

حَمْد

حَيَاة

خ

۸/۱	خاشع	فروتن، متواضع
۸/۹	خَالِق	خالق، آفریننده
۸/۸	خَبِير	آگاه، باخبر
۷/۱	خَلَقَ	خلق کرد، آفرید
۷/۱۲	خَلَقْنَا	خلق کردیم، آفریدیم
۸/۱۱	خَلِيفَةٌ	خلیفه، جانشین
۷/۱۰	خَيْر	خوب، بهتر، بهترین

د - ذ

۸/۸	داعی	دعوت کننده
۷/۵	دُعَاء	دعا، درخواست
۷/۵	ذُرِّيَّة	فرزند، نسل
۷/۳	ذَلِكَ	این، آن
۸/۱۲	ذُو، ذَا، ذِي	صاحب، دارای
۷/۱۱	ذَهَبَ	رفت

ر

۷/۱۲	رَاحِمِينَ	مهربانان
۷/۱۱	رَازِقٍ	روزی دهنده
۷/۲	رَبِّ	پروردگار
۸/۱۰	رَجُلٍ	مرد

ج

۷/۲	جَاءَ	آمد، آمد برای
۸/۶	جَاهِدَ	تلاش و جهاد کرد
۷/۴	جَاهِلٍ	نادان، بی خرد
۷/۶	جِبَالٍ	کوه ها، جمع جَبَل
۸/۲	جَعَلَ	قرار داد
۷/۸	جَعَلْنَا	قرار دادیم
۷/۵	جَنَاتٍ	بهشت ها، جمع جَنَّة

ح

۸/۶	حَسِبَ	گمان کرد
-----	--------	----------

رَحْمَن	۷/۱	بخشنده، خدای بخشنده	شَجَر،
رَحْمَة	۷/۱	رحمت، لطف	شَجَرَة
رَحِيم	۷/۱	مهربان	شَدید
رِزْق	۷/۱۰	روزی	شَرِیک
رَسُول	۸/۳	پیامبر، فرستاده	شِفَاء
رِیَاح	۸/۲	بادها، جمع ریح	شَك

ز

زَرَع	۷/۶	زراعت، کشاورزی	صَالِح
زَكَاة	۸/۱	زکات	صَالِحَات
زَوْج	۸/۳	نوع، گونه	صَدْر
زَيْتُون	۷/۶	زیتون	صِرَاط
زَيْنَة	۷/۸	زینت، زیبایی	صَغِيرَة،

س

سُبَات	۸/۲	آرامش، استراحت	صَغِير
سَبَّح	۷/۱۰	تسبیح گوی	صَلَاة
سُبْحَان	۷/۱۱	پاک و بی عیب است	صُور
سَبِيل	۸/۱۱	راه، جمع: سُبُل	صَوَّر
سَجَدُوا	۷/۸	سجده کردند	ضَال
سِرَاج	۷/۸	چراغ	
سَلَام	۸/۱۰	سلام، درود	
سَمَاء	۷/۵	آسمان	
سَمَاوَات	۷/۱	آسمانها	
سَمِيع	۷/۵	شنوا	

ش

شَاهِد	۸/۸	شاهد، گواه	
--------	-----	------------	--

درخت	۷/۶	شَجَرَة	شَجَر،
سخت	۷/۴	شَدید	
شریک، همتا	۸/۲	شَرِیک	
درمان	۷/۶	شِفَاء	
شک، تردید	۸/۹	شَك	
خورشید	۷/۱	شَمْس	
چیز	۷/۲	شَیْء	

ص - ض

خوب، شایسته، کارخوب	۷/۹	صَالِح	صَغِيرَة،
کارهای خوب	۷/۷	صَالِحَات	صَغِير
سینه، جمع: صُدُور	۷/۹	صَدْر	صَلَاة
راه	۷/۴	صِرَاط	صُور
کوچک	۷/۸	صَغِير	صَوَّر
نماز	۷/۵	صَلَاة	ضَال
صورت‌ها، جمع صُورَة	۸/۱۲	صُور	
شکل داد	۸/۱۲	صَوَّر	
گمراهی	۷/۱۰	ضَال	

ط

نعمت فراوان	۸/۱۲	طَوَّل	طَيِّبَات
پاک، پاک کننده	۸/۲	طَهَّور	طَیْر
غذاهای پاک	۸/۱۲	طَيِّبَات	
برنده، برندگان	۸/۱	طَیْر	

ظ

ظالمین	۷/۷
ظاهراً	۸/۷
ظُلُمَات	۷/۱
ظَنَّنَ	۷/۱۱
ظالمان، ستمگران	
ظاهری	
تاریکی‌ها	
گمان کرد	

ع

عاقِبَة	۷/۱
عالم	۷/۱۰
عَالَمِينَ	۸/۲
عِبَاد	۷/۵
عِبَادَة	۷/۹
عَدُوّ	۷/۷
عذاب	۷/۵
عزیز	۷/۴
عِقَاب	۸/۱۲
عِلِمَ	۸/۱
علی	۷/۲
علیم	۸/۱
عَمَل	۱/۹
عَمِلُوا	۷/۸
عن	۷/۳
عُیُون	۷/۵
عاقبت	
دانا	
جهانیان، مردم	
بندگان، جمع عبد	
عبادت، پرستش	
دشمن	
عذاب، کیفر	
عزتمند، شکست‌ناپذیر	
کیفر، مجازات	
دانست	
بر	
دانا	
عمل، کار	
عمل کردند، انجام دادند	
از	
چشمه‌ها، جمع عین	

غ

غافر	۸/۱۲
غَافِلُونَ	۸/۷
غَفُور	۷/۳
آمرزنده	
افراد غافل،	
افراد بی‌توجه	
بسیار آمرزنده	

غَم

غَنِی

غَم، اندوه و ناراحتی	۱/۱۱
بی‌نیاز	۸/۶

ف

فَدَی	۷/۲
فَاطِر	۸/۹
فَاعِل	۸/۱
فُرْقَان	۸/۲
فَسَاد	۸/۵
فَضْل	۷/۳
فَطَرَ	۸/۱۰
فی	۷/۱
پس، و	
پدیدآورنده، خلق‌کننده	
انجام‌دهنده	
وسیله تشخیص حق از باطل،	
یکی از نام‌های قرآن	
فساد، تباهی	
لطف و رحمت	
پدید آورد	
در	

ق

قَابِل	۸/۱۲
قَالَ	۷/۲
قَالُوا	۷/۴
قَبِل	۷/۱۰
قَدَی	۷/۱۰
قَدَّرَ	۸/۲
قَدِير	۷/۲
قَرَار	۸/۱۲
قُل	۷/۲
قُلْنَا	۷/۸
قُلُوب	۷/۴
قَمَر	۷/۱
قَوْل	۸/۱۱
قَوْم	۷/۱
پذیرنده، قبول‌کننده	
گفت	
گفتند	
قبل از، پیش از	
قطعا	
اندازه‌گیری کرد	
توانا	
جایگاه امن	
بگو	
گفتیم	
قلب‌ها، دل‌ها	
ماه	
سخن، گفتار	
قوم، گروه	

ک

کَفَّ	۷/۳	تو، ت
کَفَّ	۸/۶	مانند
کَافِر	۷/۴	کافر، بی ایمان
کَانَ	۷/۷	بود، است
کَانُوا		
يَعْلَمُونَ	۸/۶	می دانستند
كَبِير		
كَبِيرَةٌ	۷/۷	بزرگ
كِتَاب	۷/۱	کتاب، قرآن
كَثِير	۷/۹	بسیار
كَذَّبَ		
كَذَّبَتْ	۸/۳	تکذیب کرد، انکار کرد
كَذَّبُوا بِـ	۷/۱۱	تکذیب کردند، انکار کردند
كَذَلِكَ	۷/۱۱	این چنین
كَرِيم	۷/۱۲	ارزشمند، گران قدر
كَفَرُوا	۷/۱۱	کافر شدند
كُلَّ	۷/۲	هر، همه
كُم	۷/۱	شما، تان
كَمْ	۸/۳	چقدر، چه بسیار
كَمَا	۸/۵	همان طور که
كُنْتُ	۷/۹	بودی، هستی
كُنْتُ	۷/۱۱	بودم، هستم
كُنْتُمْ	۷/۱۰	بودید، هستید
كُنَّا	۷/۱۰	بودیم، هستیم
كَهْف	۷/۸	غار

ل

لَ	۷/۱	برای
لَ	۷/۲	قطعاً
لَا تُثَبِّعُ	۸/۱۱	تبعیت نکن، پیروی نکن
لَا تُطِيعُ	۸/۸	اطاعت نکن، پیروی نکن
لَا يُخْلِفُ	۸/۷	تخلف نمی کند،
		خلاف نمی کند
لِبَاس	۸/۲	لباس، پوشش
لَذُنْ	۷/۸	تزد
لِسَان	۷/۹	زبان، جمع: أَلْسِنَةٌ
لَعُو	۸/۱	بیهوده، کار بیهوده
لِقَاءَ	۷/۹	ملاقات، دیدار
لَقَدْ	۷/۱۰	قطعاً
لَنَكِنَّ	۷/۱	لیکن، ولی
لَوْ	۸/۶	اگر، ای کاش
لَيْل	۷/۱	شب

م

مَا	۷/۱	آنچه
مَا	۸/۳	نه، نیست
مَاءَ	۸/۲	آب
مَا كَانَ	۸/۳	نبود، نیست
مُبَشِّر	۸/۸	بشارت دهنده، مژده دهنده
مُبِين	۷/۱۰	روشن
مُتَّقِينَ	۷/۵	افراد با تقوا
مَثَل	۸/۶	مثَل، داستان
مُجْرِم	۷/۸	گناهکار
مُحْسِن	۷/۴	نیکوکار

مُخْتَلِفٌ ۷/۶	گوناگون	نَجَعَلُ ۸/۵	قرار می دهیم
مَدِينَةٌ ۸/۱۰	شهر	نُجُوم ۷/۶	ستارگان، جمع نجم
مُرْسَلِينَ ۸/۳	پیامبران	نَجَّيْنَا ۷/۱۱	نجات دادیم
مَصِيرٌ ۸/۱	بازگشت، بازگشتن	نَحْلٌ ۷/۶	زنبور عسل
مَعَ ۸/۴	با، همراه با	نَحْنُ ۷/۱۰	ما
مُعْرِضٌ ۸/۱	روی گردان	نَخِيلٌ ۷/۶	درختان خرما، جمع نخل
مُفْسِدِينَ ۸/۵	مفسدان، خرابکاران	نَذِيرٌ ۸/۲	هشدار دهنده
مُفْلِحُونَ ۸/۷	رستگاران	نُرِيدُ ۸/۵	می خواهیم
مُقِيمٌ ۷/۵	برپاکننده	نَزَّلَ ۸/۲	نازل کرد، فرود فرستاد
مَلِكٌ ۷/۱۲	فرمانروا	نَصِيرٌ ۷/۱۲	یاور
مُلْكٌ ۷/۱۱	فرمانروایی	نِعَمٌ ۷/۱۲	چه خوب ... است
مِلَّةٌ ۷/۳	دین، آیین	نِعْمَةٌ ۸/۴	نعمت، هر چیز خوبی که
مِنْ ۷/۱	از		خدا به انسان بخشیده است
مَنْ ۸/۱	هر کس، کسی که، چه کسی	نَعِيمٌ ۷/۱۱	پر نعمت
مِنْ دُونَ ۸/۶	به جای، غیر از	نَفْسٌ ۸/۶	خود، جان، جمع: آنفس
مُنِيرٌ ۸/۸	روشنی بخش	نورٌ ۷/۱	نور، روشنایی
مَوْلَى ۷/۱۲	سرپرست	نَوْمٌ ۸/۲	خواب
مُؤْمِنٌ ۷/۵	مؤمن، بالایمان	نَهَارٌ ۷/۱	روز
مُهْتَدُونَ ۸/۱۰	هدایت شدگان، راه یافتگان		
مُهِينٌ ۷/۱۱	خوار کننده		

و

وَاحِدٌ ۷/۳	یگانه، یک
وَارِثِينَ ۸/۵	وارثان
وَالِدَيَّ ۷/۵	پدر و مادرم
وَجَدُوا ۷/۸	یافتند
وَعْدٌ ۷/۱	وعده
وَكِيلٌ ۸/۸	مدافع و پشتیبان
وَلَدٌ ۸/۲	فرزند
وَلِيٌّ ۷/۴	وای بر

ن

نَا ۷/۳	ما، مان
نَادَى ۷/۱۱	ندا کرد، صدا زد
نَاسٌ ۷/۱	مردم
نَبَأٌ ۸/۵	خبر، جمع: أنباء
نَبِيٌّ ۸/۸	پیامبر
نَتَلُو ۸/۵	نالاوت می کنیم، می خوانیم
نَجْزِي ۸/۱۰	جزا می دهیم، پاداش می دهیم

ه

گوش می دهند به	يَسْتَمِعُونَ ۸/۱۱	او، شش، آن	ه ۷/۲
شریک قرار می دهند	يُشْرِكُونَ ۸/۴	آن، شش، او	ها ۷/۲
شکر می کنند	يُشْكِرُونَ ۷/۳	هدایت	هُدًى، هُدًى ۷/۱
گمراه می کند	يُضِلُّ ۸/۱۱	هدایت کرد	هُدًى ۸/۱۱
ظلم می کند، ستم می کند	يُظْلِمُ ۷/۸	این	هَذَا ۷/۴
عبادت می کنند	يَعْبُدُونَ ۸/۱۱	آیا	هَلْ ۷/۴
بالا می رود	يَعْرُجُ ۸/۹	آنها، شان	هُمْ ۷/۱
تعقل و اندیشه می کنند	يَعْقِلُونَ ۷/۶	آن دو	هُمَا، هِما ۸/۱۰
می داند	يَعْلَمُ ۸/۹	او	هُوَ ۷/۱
می دانند	يَعْلَمُونَ ۷/۳	هوا و هوس	هُوًى ۸/۱۱
انجام می دهند، عمل می کنند	يَعْمَلُونَ ۷/۷		
انجام می دهند	يَفْعَلُونَ ۸/۱		
قبول می کند، می پذیرد	يَقْبَلُ ۷/۱۲		
می گویند	يَقُولُونَ ۷/۸		
اقامه می کنند، برپا می کنند	يُقِيمُونَ ۸/۷		
می باشد	يَكُونُ ۸/۲		
فرو می رود	يَلِجُ ۸/۹		
نازل می شود	يَنْزِلُ ۸/۹		
می پردازند	يُؤْتُونَ ۸/۷		
ایمان می آورند	يُؤْمِنُونَ ۷/۷		
وحی می شود	يُوحَى ۷/۹		
یقین دارند	يُوقِنُونَ ۸/۷		
داخل می کند	يُولِجُ ۸/۹		
روز	يَوْمُ ۷/۵		
آن روز	يَوْمَئِذٍ ۷/۱۱		
هدایت می کند	يَهْدِي ۷/۷		

ی

	ی ۷/۲	من، مَم	
	یا ۷/۲	ای	
	یا أَئِهَا ۷/۱	ای	
يَتَّبِعُونَ ۸/۱۱	تبعیت می کنند، پیروی می کنند		
يَتَفَكَّرُونَ ۷/۶	فکر می کنند		
يُجَاهِدُ ۸/۶	جهاد و تلاش می کند		
يُجِبُّ ۸/۵	دوست دارد		
يَخْرُجُ ۸/۹	خارج می شود		
يَرْزُقُ ۸/۹	روزی می دهد		
يُرْسِلُ ۸/۴	می فرستد		
يَسْأَلُ ۸/۱۰	درخواست می کند		
يَسْبِغُ ۸/۱	تسبیح می کند		

